

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS – JULY 23, 2009 • Vol. C Nr. 139

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-22-09

PERIODICALS

JAV remia Ukrainos siekį tapti NATO nare

Kijevas, liepos 22 d. (AFP/BNS) – JAV viceprezidentas Joe Biden atvyko į Kijevo. Ukrainos sostinėje jis pradėjo 3 dienų viešnagę, kurios metu taip pat užsuks ir į Gruziją. JAV prezidento Barack Obama administracijai siekiant pagerinti santykius su Rusija, J. Biden pabandys įtikinti Gruzijos ir Ukrainos vadovus, kad Washington parama šioms šalims nėra nesumenko.

Jungtinių Valstijų viceprezidentas antradienį Kijeve sakė, kad Washington tvirtai remia Ukrainos siekį tapti NATO nare ir šalis turi teisę pati spręsti, prie kokių Vakarų organizacijų jai jungtis.

Po susitikimo su Ukrainos prezidentu Viktor Juščenka J. Biden sakė, kad jei Ukraina priėmė sprendimą siekti narystės NATO, „o aš manau, būtent tai jus nusprendėte, mes tvirtai remiame šį siekį“.

Ukrainos pareigūnai siekia užtikrinimo, kad Jungtinių Valstijų tikslas pagerinti įtemptus santykius su Rusija nebus įgyvendinamas Kije-

Joe Biden pabrėžė, kad Jungtinės Valstijos nori, jog Ukraina būtų stipri ir klestinti valstybė. Reuters/Scanpix nuotr.

vo interesų, visų pirma, šalies siekio prisijungti prie NATO ir kitų Vakarų struktūrų, sąskaita.

Ukrainos ketinimams prisijungti prie Šiaurės Atlanto organizacijos griežtai nepritaria Maskva.

J. Biden pabrėžė, kad dėl Washington noro pagerinti santykius su Rusija Kijevo interesai nenukentės. Viceprezidentas pabrėžė, kad JAV nori, jog Ukraina būtų stipri ir klestinti valstybė. Nukelta į 7 psl.

Prisiekė ministras D. Jankauskas

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Seime prisiekė naujas socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas.

Jis pranešė, kad Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pateikė Seimui tvirtinti naująją Vyriausybę, kurioje tik naujai paskirtas ministras D. Jankauskas buvo neprisiekęs.

Sveikindamas naująjį ministrą premjeras Andrius Kubilius taip pat padėkojo valdančiajai koalicijai ir visam Seimui už nuveiktus darbus. „Su naujos prezidentės įgaliojimais mes toliau tęsime darbus“, – sakė A. Kubilius.

Atnaujintoje Vyriausybėje keisis tik socialinės apsaugos ir darbo ministras. Vietoj Rimanto Dagio, kuris išrinktas Seimo Socialinės apsaugos ir darbo komiteto pirmininku, ministro vietą užims buvęs šio komiteto vadovas D. Jankauskas.

Daug visuomenės ir žiniasklaidos kritikos dėl prieštarų pareiškimų sulaukęs R. Dagys – antrasis pakeistas ministras centro-dešiniųjų Vyriausybėje, kuri darbą pradėjo po pernai spalį vykusio Seimo rinkimų. Eurokomisarų tapusį TS-LKD deleguotą finansų ministrą Algirdą Šemetą pakeitė viceministrė Ingrida Šimonytė prisiekė liepos pradžioje.

Vyriausybėje ir toliau dirbs dar penki TS-LKD deleguoti ministrai: krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, ūkio ministras Dainius Kreivys, energetikos ministras Arvydas Sekmokas, žemės ūkio ministras Kazys Starkevičius ir užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas.

Prie Lietuvos ambasados protestavo komunistai

Maskva, liepos 22 d. (BNS) – Prie Lietuvos ambasados Maskvoje trečiadienį Rusijos komunistai surengė piketą, kuriame protestavo prieš siūlymą bendrai vertinti nacizmą ir stalinizmą nusikaltimus.

Piketuoti komunistus paskatino Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Parlamentinės Asamblėjos (PA) ši mėnesį Vil-

niuje priimta rezoliucija.

Lietuvos ambasadoriaus Rusijoje Antano Vinkaus teigimu, pikete dalyvavo 35 žmonės. „Piketuotojų nuomone, buvo protestuojama prieš provokacinius ESBO PA siūlymus. Pike-tą, mūsų žiniomis, surengė Rusijos komunistų partijos atstovai“, – sakė A. Vinkus.

Piketo organizatorius prisistatė

esąs Valstybės Dūmos deputatas, Maskvos miesto komiteto pirmasis sekretorius Vladimir Ul. Rusijos žiniasklaida jį vadina Maskvos komunistų vadovu. V. Ul atsakingam Lietuvos ambasados darbuotojui įteikė rezoliuciją.

Piketai taip pat surengti prie Lenkijos ir Slovėnijos ambasadų Maskvoje.

A. Pocius: kariuomenė turi keistis

Seimo apsisprendimui – Arvydo Pocius kandidatūra į kariuomenės vado pareigas. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 22 d. (ELTA) – Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės į kariuomenės vado pareigas pasiūlytas NATO vadavietėje Jungtinėse Valstijose tarnaujantis brigados generolas Arvydas Pocius įsitikinęs, kad kariuomenė turi keistis kartu su laikmečiu, kartu su iššūkiais.

„Matyčiau pokyčius karinio švietimo ir mokymo srityse. Mančiau, kad šiuo laikotarpiu reikėtų daugiau skirti dėmesio nuotoliniam mokymuisi“, – iš Seimo tribūnos trečiadienį sakė pretendentas į kariuomenės vado pareigas A. Pocius.

Ateities Lietuvos karius A. Pocius mato išsilavinusius, gerai išmokytus savo profesijos, nuolat tobulėjančius tiek dvasiškai, tiek fiziškai ir, žinoma, sveikus.

Jo kandidatūrą pateikęs prezidentės vyriausiasis patarėjas Jonas Markevičius teigė, kad A. Pocius yra patyręs vadas, įgijo puikų karinį išsilavinimą, studijavo NATO, Vokietijoje, JAV, nuosekliai kilo profesinės karjeros laiptais.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Blynai – Omaha moterų klubo skanumynai. Europos lietuvių jaunimo problemos (p. 2)
- Taps beprasmiška užsiminti savo profesija (p. 3, 4)
- Kas yra lietuvis, gyvenantis užsienyje? (p. 4)
- Australija. Ačiū už Lietuvą ir lietuviškus pabučiavimus (p. 5, 11)
- Šeiminkės patarimai. Salotos (p. 8)
- Atsiminimai (57) (p. 9)

Valiutų santykis
1 USD — 2.43 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Liepos 11–13 d. Saaremaa saloje, Estijoje, įvyko ketvirtasis Europos lietuvių jaunimo sąskrydis, kurio metu kalbėta, kaip pagerinti jaunimo organizacijų užsienyje veiklą ir valdymą. Nemažai dėmesio skirta ir jaunimo organizacijų problemoms. Štai Nyderlanduose įsikūrusi jaunimo sąjunga skundėsi negebėjimu suburti keletą veikiančių jaunų žmonių grupelių. Lenkijos jauni lietuviai susiduria su kiek kitokiu iššūkiu – per didelę renginių įvairovę. Pasirodo, ir tai kartais gali tapti problema. O tą pačią bėdą – pasyvumą, nenorą priklausyti ir dirbti išvien – pamiršo tiek Latvijos, tiek Ukrainos, tiek Rusijos jaunimo atstovai. O kuo gyvena, dėl ko nerimauja susibūręs JAV lietuvių jaunimas, JAV lietuvių jaunimo sąjunga? Iš į išeivijos lietuvišką spaudą nukrentančių trupinių sunku ką nors apie jų veiklą spręsti.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

OMAHA, NE

Blynai blynai – tai Omaha moterų klubo skanumynai

Lietuvės moterys iš savo močiūčių paveldėjo įvairių blynų receptų. Jaunoji karta tęsia blynų priešpiečius. Į juos po šv. Mišių susirinko gražus skaičius valgyti jų ir šiaip svečių. O moterų klubo narės dirbo jau nuo ankstyvo ryto. Omaha moterų klubas jau daugelį metų rengia tokius priešpiečius. Gautą pelną skiria remti Šv. Antano bažnyčią, taip pat remia lietuvišką veiklą. Omaha lietuviai dėkoja už jų tradicinę veiklą mūsų lietuviškoje kolonijoje.

Aš, būdamas Aukštaitijos sūnus, prisimenu vaikystės dienas. Tikiuosi, kad kas nors kada nors iškeps aukštaitiškų blynų su kopūstais. Bet tai – tik sapnas.

Omaha lietuviai gali džiaugtis ir didžiuliu, kad turime gerai žinomą fotomenininką Algį Praitį, kurio dėka Omaha lietuvių istorija yra įamžinta nuotraukose. Tai – fotomenininko kruopštus darbas. Jis keletą kartų yra laimėjęs Nebraska fotografijų konkursuose aukštus įvertinimus.

A. Praitis yra pasišventęs mūsų telkinio fotografas. Jis visada dalyvauja visuose lietuviškuose minėjimuose, susirinkimuose, svečių priėmimuose. Mūsų svetainėje yra gražiai iškabintos jo meniškos nuotraukos. Ten gali rasti visą Omaha lietuvių veiklą ir istoriją. Dėkojame už jo pasišventimą, įamžinant Omaha lietuvių kolonijos istoriją.

Lietuvos vardo 1000 m. jubilėjaus proga Omaha lietuviai po Mišių sugiedojo Tautos himną. Buvo giedama sutartinai choro ir visos bažnyčios. Įnešta Lietuvos vėliava. Šv. Antano bažnyčios klebonas Frank Partusch gražiai priminė mūsų tautos gimtadienį, palinkėdamas Lietuvai laisvai gyvuoti ilgus šimtmečius.

Algis Antanėlis

Omaha moterų klubas ruošė blynų priešpiečius.

EUROPA

Europos lietuvių jaunimo problemos

DEIMANTĖ DOKŠAITĖ

Liepos 11 d. Saaremaa saloje, Estijoje, prasidėjo ketvirtas Europos lietuvių jaunimo sąskrydis, kurio metu ketinama patobulinti lietuviškų jaunimo organizacijų užsienyje valdymą, pagerinti jų veiksmingumą. Lietuvaičiams talkino ir juos mokė nevyriausybinė organizacijų specialistė Elina Kivinukk. Pirmąją sąskrydžio dieną ji dalyviams pabrėžė pagrindinę gairę, kuriais vedami lietuvaičiai turės vykdyti užduotis – naujovių diegimas. Būtent šiuo aspektu ir garsėja Estija, lengvai kurianti ir įsileidžianti naujoves tiek į valstybės struktūras, tiek į visuomeninį gyvenimą (čia sukurta programa „Skype“, čia įdiegtas elektroninis balsavimas ir t.t.).

Tą dieną taip pat vyko visų šalių, dalyvaujančių sąskrydyje, prisistatymai. Jau ne pirmus metus veikiančių ir tik besikuriančių jaunimo sąjungų atstovai ne tik pasakojo apie savo veiklą, pristatė geriausius savo praktikas, rodė namų darbus, bet ir dalijosi problemomis, kurios pasirodė gan skirtingos skirtingose šalyse. Pvz., Nyderlanduose iškyla atskirai veikiančių jaunimo iniciatyvų problema

– čia lygiagrečiai bando dirbti kelios grupelės jaunų žmonių, labai gebančios suderinti savo veiksmus.

Latvijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovai skundėsi savo šalies lietuviško jaunimo pasyvumu. Kaip pavyzdį jie paminėjo, kad nors ir buvo siūloma mokyklinio amžiaus jaunimui nemokamai vykti ir pasirodyti Lietuvoje vykusioje Dainų šventėje „Amžių sutartinė“, neatsirado norinčių. Kita Latvijos lietuvių problema – žmonės išsibarstę po visą kraštą (kita vertus, kitose šalyse, net didesnėse, ši problema ganėtina sėkmingai sprendžiama, pvz., Vokietijoje ar Jungtinėje Karalystėje).

Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos pagrindinė problema – sunku patikėti, bet ten pernelyg daug įvairių renginių. Jauni žmonės ir taip yra išitraukę į galybę visuomeninės, kultūrinės veiklos, kad atskirai dar kažkuo užsiimti jaunimo sąjungoje neturi nei laiko, nei entuziazmo.

Ukrainos lietuvių jaunimo sąjungos vadovė Tatjana Gunina, kaip ir Latvijos atstovai, skundėsi begaliniu jaunimo pasyvumu, nors vis dėlto laikas nuo laiko keletas aktyvesnių dalyvauja bendruose renginiuose. Tačiau

nėra branduolio, o tik pora merginų, apie kurias sukasi visi sumanymai.

Rusijos lietuvių jaunimo atstovė iš Maskvos Monika Čechova nuogąstavė, kad jau kelintame užsienio lietuvių susitikime tegali guostis, kad nepavyksta suburti savo krašto jaunimo – vieni neišitraukia į veiklą, nes blogai jaučiasi dėl kalbos barjero, kiti – dažniausiai atvykę ne taip seniai, mieliau susitinka išgerti puodelį kavos, nei dalyvauja parodose ar koncertuose.

Panašu, kad mažiausiai problemų turi Jungtinės Karalystės ir Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos. JK lietuvių atstovė Laura Dzelzytė net pasiūlė galimybę vykdyti kažką panašaus į „didžiosios sesers“ idėją, kai stipriau veikiančios organizacijos bent kokius metus globotų silpniau bedirbančias.

Vakare po Saaremaa dangumi skambėjo lietuviška dainuojamoji poezija, atliekama Jono Baltoko ir Jono Bagdonavičiaus. Liepos 12 d. Europos lietuvių jaunimas dirbo grupėse ir ieškojo išeičių išvakarėse išsakyti bėdų, o liepos 13 d. išvyko į Taliną.

lietuviams.com

Taps beprasmiška užsiimti savo profesija

Interviu su LNK televizijos laidos „Paskutinė instancija“ vadove ir vedėja, „nepatogia“ žurnalistė **Rūta Janutiene**.

– **Stebint vasarines Jūsų laidas, kyla klausimas: ar bene vienintelė tarp Lietuvos televizijų likusi aštrios tiriamosios žurnalistikos laida turi tiek daug darbo, kad nėra kada atostogauti?**

– Specialioje vasaros serijoje rodome savo geriausių laidų rinkinį. Rinktinis herojus, kurie dalijasi su žiūrovais ne tik mintimis, turtais, bet ir veikimo principais.

– **Kaip pasirenkate tuos herojus?**

– Pagal jų įtaką mūsų valstybėje. Ir pagal juos vienijantį mąstymą. Yra Lietuvoje dalis žmonių, kurie mano, kad bet kokią įtaką – politinę, visuomeninę, kultūrinę – būtina paversti labai materialiais dalykais: sklypais, namais, daiktais. Ir dažniausiai tai daro tose vietose, kur kitiems to daryti nevalia. Todėl mums rūpi Seimo pirmininkas, Finansinių nusikaltimų tyrimo vadovas. Tie, nuo kurių priklausau, kad gyventume teisingiau, būtų mažiau korupcijos. Vaikštome pas juos, beldžiamės į sąžinę, žiūrime, kas atsilies. Tie žmonės ne aptarnauja valstybę, jie yra ją privatizavę. Iš pažiūros – skirtingi žmonės, bet pakrapščius matai, kad juos vienija norėjimas turėti. Ir turėti kuo daugiau. O ypač vienija siekis turėti būdais, kurie prasilenkia su jų pačių rašytomis taisyklėmis kitiems.

– **Toks išpūdis, kad Jūs visada taikotės į valdančiuosius?**

– Taip, pagrindinė mūsų laidų dalis yra iš valdančiosios koalicijos, nes ji dabar turi daugiausia įtakos ir labiausiai lemia mūsų likimus. Nors nepamirštame, kad socialdemokratai ir dabar dar daug valdo, tik šiuo metu iš krūmų. Kiti labai svarbūs mūsų taikiniai – nepajudinamoji valdininkija.

– **Ta valdininkija, kurios galia, keičiantis valdžioms, nesikeičia?**

– Ta, kuri turi amžiną galią. Be jos jokia politinė galia nepajęgtų tapti tikrove. Ji sukuria sistemą, kuri veikia nepaisant nieko – rinkimų, politinių pralaimėjimų, pergalių, krizių.

Kuo daugiau laidų, tuo esu pesimistiškesnė dėl Lietuvos būklės. Kažkas skambina varpais, kad Lietuvos suverenitetas atiduodamas Europos Sąjungai. Netiesa. Lietuvos suverenitetas atiduodamas grupei žmonių pačioje Lietuvoje. Verslo – politikų – valdininkų simbiozei.

– **Jūs netikite, kad ir nauja valdžia kovos su korupcija?**

– Kova su korupcija iš principo negali vykti, nes pats partijų finansavimas yra grįstas korupcija. Jei tave gali finansuoti kažkokios statybinės bendrovės, ir tu po to jų atstovą skiri ministru, tai apie kokią kovą mes šnekam?

– **Tai kokia tada „Paskutinės instancijos“ kovos prasmė? Ar yra grasinančių – sustok? O gal tokia kova naudinga – kyšių, žinomumo pavidalu?**

– Labai naudinga (ironiškai juo-

kiasi – red.). Kažko mažai norinčiųjų šia „nauda“ pasinaudoti. Nervų ląstelės neatsistato. Kyšių į akis niekas nesiuolė, o užkulisiuose... Štai kad ir viena paskutinių mūsų laidų, kurios žiūrovai dar nematė. Nuėjome filmuoti pas gerb. Boreiką (Romualdas Boreika, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos vadovas – red.), ir prasidėjo dalykai, kurių negalėjome numatyti. Mus domino, kodėl jo vadovaujama „abonentų“, nepavyksta iširti „rubiconų“ juodųjų buhalterijų, garsiųjų „kultūros“ projektų – Valdovų rūmų už 200 mln., VEKS-o, Operos teatro scenos remonto už 80 milijonų... Kodėl, kai taip valstybei trūksta pinigų gyvybinėms reikmėms, valstybės milijardai plaunami šešėlyje? Visi apie tai žino, visi kalba – ir nieko.

– **Ir ką atsakė FNTT vadovas?**

– Neatsakė. Kaip paprastai tokiais atvejais, žadama šnekėtis ir dingstama. Bet įdomiausia tai, kas nutiko jau parengus laidą, kuri turėjo pasirodyti ateinantį pirmadienį.

Užvakar buvau pakviesta susitikti su geranoriškai nusiteikusiai žmonėmis ir išgirdau, kad yra verslininkų, kurie meta labai didelius pinigus, kad būtų šita laida neišleisti. Nors žinojau, kad tie žmonės tikrai prieina prie užkulisių mūsų gyvenimo pusių, nepriemiau tų perspėjimų rimtai. Juk jau kelios dienos rodomas šios laidos anonsas. Bet štai vakar nelaukta sužinojau, kad laidos anonsai nuimti. Rimtai sunerimau. Nors žiniasklaidoje jau dirbu daugiau kaip dvidešimt metų, man tai atsitinka pirmą kartą. Jei taip įvyks, taps beprasmiška mano profesija. Todėl dabar esu gerokai sutrikusi.

– **Suintrigavote. Tai apie ką ta laida – apie gerb. R. Boreiką ar apie jo tyrimus?**

– Viskas prasidėjo nuo paskludusios žinios, kad Seimo narė Danutė Bekintienė netyčia nuošalioje kavinėje užtiko Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos vadovą R. Boreiką, besitariantį su Operos ir baletu teatro vadovu Gintautu Kėvišu. Tuo metu, kai prokuratūra tiria, kaip gerb. G. Kėvišas naudoja dešimtis milijonų savo vadovaujamos teatro scenos remontui. Kadangi jau buvom išnaršę labai įdomią gerb. Kėvišo asmeninę buhalteriją, mums staiga kilo mintis – o kodėl pamiršome gerb. Boreiką? Ir tada atradome įdomių dalykų – gerb. R. Boreika yra vienas turtingiausių teisėsaugos žmonių. Nors visą gyvenimą dirbo valdiška darba. Eiliniai teisėsaugos pareigūnai prie Vyriausybės basi vaikšto, o štai gerb. Boreika, tiriantis pavogtus valstybės finansus, vargo nemato: butas Palangoje, naujas prašmatnus butas Vilniuje, nekilnojamojo turto objektai Kaune.

Gerb. Boreikienė sėdėjo Seime ir kaitaliojo visiškai priešingų ideologijų partijas – iš liberalų į socdemų. Laidoje kalbame apie Kauno prekybinių įmonių privatizaciją, kurioje dalyvavo Boreikienė ir kuri dabar labai nervinasi, paklausta apie pradinį kapitalą savo verslui.

Laidoje žmonės pasakoja apie stambių finansinių bylų slopinimo sistemą – per Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, Seimą ir Vyriausybę.

Nukelta į 4 psl.

Fašizmas – tikrovė ir stereotipai

EDMUNDAS SIMANAITIS

Dažnas politikas, žurnalistas, pareigūnas, kalbėdamas ar rašydamas apie sovietų nusikaltimus, pavartoja stereotipu tapusį terminą „raudonasis fašizmas“. Pavyzdžiui, internete skelbiami gerb. Seimo nario, istoriko dr. Arvydo Anušausko argumentuoti straipsniai serijoje „Šiuolaikinis fašizmo veidas“. Juose aprašomi karo, genocido nusikaltimai, kuriuos vykdė Rusijos Federacijos Federalinė saugumo tarnyba, FSB (buvusi KGB) ir kitos represinės struktūros okupuotoje Čečėnijos Respublikoje Ičerijoje.

Rytų Europoje nuo pat sovietų agresijos pradžios pradėta dažniau vartoti terminą „fašizmas“ kaip didžiausio nusikaltimo sinonimą, tarsi etaloną. Beje, šis stereotipas plačiai vartojamas ir Vakaruose. Monumentalaus leidinio „Europa. Istorija“ (Vaga, 2008 m.) autorius, anglų istorikas Norman Davies pateikia žinių apie prieš Antrąjį pasaulinį karą egzistavusias Europos diktatūras. Tokių jis randa aštuoniolika. Keturius praktikavo terorą kaip politikos įrankį: SSRS (Stalinas), Vengrija (admirolas Horthy), Vokietija (Hitleris) ir Ispanija (generolas Franko). Tarp autoritarinių režimų paminėti: Estijos (prezidentas Konstantin Pets), Latvijos (prezidentas Karlis Ulmanis), abiejose valstybėse buvo paleisti parlamentai. Lietuva (prezidentas Antanas Smetona) įvardijama kaip „tautinė vienpartinė valstybė“. Diktatoriai Stalinas ir Hitleris 1939 m. slaptu suokalbiu suplanavo Antrojo pasaulinio karo pradžią ir pasidalijo Rytų Europos nepriklausomų valstybių teritorijas. Nukariauta Lenkija pasidalinta pusiau. Lietuva, Latvija, Estija okupuotos pagal vieną ir tą patį Kremliaus scenarijų.

Panašus scenarijus buvo parengtas ir Suomijai, tačiau ji sovietų šantažo nepabūgo. Šalies ginkluotosioms pajėgoms vadovavo maršalas Mannerheim, o Suomijos vadovybė iš visų blogybių gebėjo pasirinkti mažiausią, beje, teisingą ir garbingą – gintis nuo agresoriaus ir atskleisti jo kėslus, remiantis tarptautine teise. Suomius palaikė visos demokratijos pasaulis, o Kremliaus propaganda visiems, kurie priešinosi arba galėjo priešintis sovietų agresijai, kabinėjo „fašizmo“, „fašistų“ etiketes. Kremliaus emisaras Suomijai Otto Kuusinen veltui laukė pasienyje, kada raudonarmiečiai pagaliau „išlaisvins“ jo gimtąją šalį.

Pagal jau minėtą scenarijų į okupuotas Baltijos šalis atvyko trys Kremliaus emisarai: V. Dekanozov į Lietuvą, A. Vyšinski į Latviją ir A. Ždanov į Estiją su konkrečia užduotimi: suformuoti iš pakeltos ant kojų „penktosios kolonos“ delegacijas ir nugabenti jas į Maskvą, kur šios turėjo nuolankiai prašyti draugo Stalino, kad raudonarmiečių divizionais užtvindytas buvusias nepriklausomas valstybes priimtų į „sojūzą“. „Prašymai“ buvo patenkinti. Tuo metu prosovietinė propaganda būgnio apie vykstančias „taikias socialistines revoliucijas“ raudonarmiečių užimtos Baltijos šalyse, kuriose liaudis verčia „fašistinius“ režimus.

N. Davies rašo, kad vienintelėje fašistų valdomoje valstybėje Italijoje – „konstitucinė monarchija pakeista ‘korporacine valstybe’, visos opozicinės partijos paleistos“. Apie terorą ir masines represijas su sovietų Gulago ar nacių Dachau „poilsivietėmis“ bei dešimtimis milijonų neįvardytų žmonių palaikų – nė žodelio. Matyt, tokios šurpiai veiksmingos „šviesaus komunizmo rytojaus“ ar „antžmogių (Uebermensch) Europos kūrimo“ praktikos Italijoje nebūta. Garbiojo anglų istoriko svarstymų laikyti fašizmo gyrimu ar teisinimu nederėtų. Jis, kaip mokslininkas, vertina ir lygina to meto Europos valstybių politinius režimus.

Kituose šaltiniuose aptinkami duomenys byloja, kad sovietų ir nacių režimų nusikaltimų palyginimas iškalbingai ir vienareikšmiškai rodo, kad XX amžiuje komunizmo aukų būta per 100 milijonų, vokiečių nacionalsocializmo – per 20 milijonų, o italų fašizmo – mažiau milijono. Apie tai byloja ir latvio Edvins Šnore filmas „Sovietų istorija“ (Soviet Story). Beje, istorikas N. Davies yra vienas iš šio filmo dalyvių.

Nemažiau paveikus, sovietų melus atskleidžiantis yra lenkų režisieriaus Andrzej Wajda filmas „Katynė“, kuriame bemaž dokumentaliai pateikiamos lenkų karininkų, patekusių į sovietų nelaisvę, žudynės. (Ar rasis pagaliau nors antrame tūkstantmetyje lietuvių filmininkas, kuris išdrįstų imtis kad ir Rainių ar Pravieniškių skerdynių temos ir išmokėtų moralinę skolą totalitarinių režimų aukoms?!)

Minėtieji filmai savo pilietine įtaiga ir sukrečiančiu humanizmu vos pasirodę ekranuose ir televizijoje tapo priešnuodžiu bendrapiliečiams, kurie vis dar yra linkę manyti, kad dviems sėbrams pasidalijus grobį ir po to tarpusavy susigrūmus, vienas buvo galutinai pasmerktas, o kitas išteisintas, nes iki šiol tebemėgina „teisuolio vaduotojo“ aureolę užsidėti. Filme parodytos glaudžios komunizmo ir nacionalsocializmo ideologinės ir politinės sąsajos, planuojant ir vykdančios karo ir genocido nusikaltimus. Savo ruožtu tai padeda formuoti bendrą Europos tautų supratimą apie XX amžiaus tragiškus įvykius.

Tačiau lieka neatsakytas klausimas, kodėl italų fašizmas tapo didžiausio blogio sinonimu, kai didžiausi kaltininkai nutylimi? Dar Sąjūdžio pradžioje į šį klausimą vienas mokytojas, kurio vardas išsitrynė iš atminties, atsakė maždaug taip: „Pirmiausia reikia klausti, **Nukelta į 9 psl.**

KAS YRA LIETUVIS, GYVENANTIS UŽSIENYJE?

Pranešimas skaitytas PLB XIII seime 2009 m. liepos 8 d.

LIŪDA RUGIENIENĖ

Vienas iš atsakymų galėtų būti, tai lietuvis, išvykęs nuolatiniame gyvenime už Lietuvos valstybės ribų.

Tačiau čia klausimas yra gilesnis – kas yra tas lietuvis? Mėgstame skirstytis į bangas: pirmosios bangos emigrantas, antrosios, trečiosios, nors bangų galima priskaičiuoti daug daugiau. Lietuvoje mūsų „nebanguoja“, paklausia, ar vietinis, o jei toks nesi, tai tampame vokiečiais, anglais, airiais, rusais, lenkais, kanadiečiais, australais, amerikonais. JAV dažnai pajuokaujame, kad, kol Lietuva buvo okupuota, mes save laikėme lietuviais ir mus tokiais pasaulis laikė. Dabar kai Lietuva laisva, Lietuvoje tapome amerikiečiais, nesvarbu, kad kalbame, mokame skaityti ir rašyti lietuviškai, nesvarbu, kad neatsisakėme savo kultūros, nesvarbu, kad dalis mūsų yra ir Lietuvos piliečiai, mums vis primetama gyvenamo krašto tapatybė. Š. m. birželio 10 d. „Drauge“ perskaičiau dr. Juozo Meškausko straipsnį „Kas yra pasaulio lietuvis?“ Ten išvedžiojama, kad ne tik lietuvis už Lietuvos ribų yra pasaulio lietuvis, bet ir Lietuvoje gyvenantis lietuvis taps pasaulio lietuviu, kadangi jis turės teisę laisvai po Europą judėti, gyventi, kur nori, kada panorės į Lietuvą sugrįžti. Rengiantis ateičiai, daugiau kalbama apie materialinę ir politinę naudą, nei apie lietuvių kultūros išlaikymą. Teigiama, kad Lietuva turi progresuoti kartu su Europos Sąjunga.

Pažvelkime, koks iš tikrųjų Europoje progresas vyksta, ir ko galima tikėtis ne tokioje jau tolimoje ateityje. Nors gimstamumo tema vengiama diskutuoti, tačiau, jei Vakarų Europos paskirų tautų gimstamumas eis ta pačia linkme, kokia jis eina dabar, per porą dešimtmečių įvyks labai ryškus Europos kultūros pasikeitimas, krikščioniškų principų sunykimas, o juk krikščionybės principais yra paremta Vakarų civilizacija ir demokratija, jos ir net liberalizmo išsivystymas. Demografijos kaita bus pagrindinis elementas, nulemsiantis Europos ateities kultūrą.

Pažvelkime į statistiką. Norint išlaikyti krašto kultūrą reikia išlaikyti minimalų gimstamumą – 2.11 vaikų šeimoje. Jei gimsta 1.9 vaiko, dar nebuvo tokio atvejo, kad būtų sugrąžinta kultūra, o jei gimsta 1.3 vaiko, tada apskritai neįmanoma kultūros susigrąžinti. Pažiūrėkime, kas šiuo metu vyksta Europoje. Prancūzijoje gimstamumas yra 1.8 vaiko, Anglijoje – 1.6, Graikijoje – 1.3, Vokietijoje – 1.3, Italijoje – 1.2, Ispanijoje – 1.1 ir t.t. Europos Sąjungos 31 krašte gimstamumas yra 1.38 vaiko, tačiau gyventojų skaičius nemažėja, o 90 proc. atvykstančių į Europą yra musulmonai, tad krikščionybė aki-vaizdžiai nyksta. 2050 m. Vokietija bus musulmonų valstybė, Europoje už poros dešimtmečių trečdalis vaikų bus musulmonai. JAV padėtis šiek tiek skirtinga. Nors vaikų gimstamumas yra 1.6 vaiko, tačiau dauguma imigrantų yra iš Meksikos, kurie yra krikščionys. Lietuvoje gimstamumas 2003 m. buvo 1.43 vaiko, 2005 m. nukrito iki 1.19, o 2008 m. pakilo iki 1.22 vaiko. Kultūros likimas Lietuvoje yra pasiekęs labai pavojingą ribą.

Vilnius, 2009 m.

Dainos Čyviėnės nuotr.

Vykstant globalizacijos procesui, šia tema yra vengiama kalbėti. Lietuva nekuria konkrečių planų savajai kultūrai išlaikyti, diskusijų tuo klausimu labai mažai. Beveik taikli pranašystė – Lietuva be lietuvių.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pagrindinis tikslas yra lietuvių kultūros išlaikymas tarp užsienio lietuvių.

Siūlau pripažinti, kad gresia pavojus lietuvių kultūrai ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje. Vis darosi neaiškiau, kas yra lietuvis, ir dar neaiškiau, kas yra užsienio lietuvis. (...) Stenkimės, kad už kelių dešimtmečių Lietuvoje nebūtų išrautos lietuviškos šaknys ir mūsų lietuvių vaikai nepasiliktų dvasiniais našlaičiais, be savosios kultūros.

vių. Tą nusako Lietuvių Chartija ir 2003 metais Pasaulio Lietuvių Seime priimta vizija ir misija.

Jau anksčiau minėjau, kad mūsų išsivijimą yra itin marga ir nevienoda. Esame prisitaikę prie įvairių kraštų kultūrų, aibė mišrių šeimų, nevengiama kitų religijų ir kitų rasių. Suprantama, kad užsienyje mes vieni lietuviškos kultūros ilgai neišlaikysime. Lietuvių kultūros išlaikymo pagrindas yra Lietuvos valstybė ir čia gyvenanti lietuvių tauta, kuri labai atvira ir sparčiai įsijungia į Europos Sąjungą, nesudėlioja išmąstytų saugiklių. Mūsų kultūra yra atsidūrusi labai jautrioje padėtyje.

Vizijoje ir misijoje aiškiai pabrėžėme, kad PLB yra tautinė bendruomenė. Nulemiantis veiksnys yra tautinė kilmė, o ne narystė, tačiau matome, kad tautinė kilmė kasdien tampa neaiškesnė ir darosi vis sunkiau apibrėžti, kas yra tas lietuvių kilmės asmuo, kas yra užsienio lietuvis. Laisvas judėjimas Vakarų kraštuose iškelia dar ir kitą problemą – nežinome, kuris asmuo yra atvykęs į užsienį nuolatiniame gyvenime ir kuris atvykęs tik trumpam laikotarpiui. Tokį asmenį nebūtų tikslu įvardyti užsienio lietuviu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje pagrindinis jungiantis veiksnys turėtų būti siekis tų, kurie rūpinasi mūsų pasirinktų principų išlaikymu. Beveik taip ir yra. Tie asmenys, kuriems nerūpi „lietuviškumo išlaikymas“, kaip mes anksčiau vadindavome – lietuvių kultūros išlaikymas, į

mūsų gretas neskuba jungtis.

Siūlyčiau šios labai svarbios temos – lietuvių kultūros išlaikymo – nenustumti į šalį, daug išsamiau diskutuoti paskiruose kraštuose, pasikviečiant ir Lietuvos kultūrininkus, politikus, mūsų, užsienio lietuvių, problemų nespręsti ir ateities neplanuoti vien tik Lietuvoje. Pvz., JAV lie-

mūsų kultūra nyks Lietuvoje. Nors kraštuose, kur nėra senųjų bendruomenių, trūksta patirties, ir ten yra pakankamai išmintingų ir sąmoningų lietuvių.

Apibendrinama savo mintis, siūlau pripažinti, kad gresia pavojus lietuvių kultūrai ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje. Vis darosi neaiškiau, kas yra lietuvis, ir dar neaiškiau, kas yra užsienio lietuvis. Pirmiausiai, neturime tikslios statistikos apie Lietuvos gyventojų demografiją, neturime skaičių, kiek asmenų yra išvykę iš Lietuvos ir į kokius kraštus, kokių tautybių ir religijų asmenys atvyksta į Lietuvą, kokie planai daromi ateičiai, kaip bus kontroliuojama imigracija, nes tai nulems lietuvių tautos ateitį. Nejaugi rankas nuleisime? Stenkimės, kad už kelių dešimtmečių Lietuvoje nebūtų išrautos lietuviškos šaknys ir mūsų lietuvių vaikai nepasiliktų dvasiniais našlaičiais, be savosios kultūros. Pavojus gresia ne tik prarasti senąsias Europos valstybių kultūras, bet ir pasikeisti pačios demokratijos principams.

tuviai per šimtą metų yra savarankiškai organizuoti, Lietuvių Bendruomenės paveldas yra turtingas savo įvairumu, jaučiamas stiprus lietuviškos kultūros suvokimas, kuriam taip pat gresia pavojus sunykti, jei bus naiviai žiūrima į ateitį ir ypač jei

Taps beprasmiška...

Atkelta iš 3 psl.

Kad ir kas tirtų ekonominę bylą – prokuratūra, STT ar policija – turi kreiptis į ekonominius žinovus, kuriuos turi tik FNNT. O jei žinovai nieko nenustato arba nustato ne taip – viskas, byla baigta. Man atrodo, kad čia ir užkabinome esmę. Tą gelmę, kurioje ir nuskęsta svarbiausios ekonominės bylos. Ir iš kurios atsiranda susidorojimai su nepalankiais verslo ar politikos konkurentais.

– Tai manote, kad laida pirmadienį nepasirodys?

– Nežinau – televizija ne mano. Noriu tikėti, kad pasirodys. Tačiau gali pasirodyti per vėlai. Spėju, jog laidą žūtbūt bandoma nukelti keliom savaitėm vėliau. Spėju, kad metamos pastangos, kad ji pasirodytų tuomet, kai gerb. Raimundas Palaitis vėl bus patvirtintas vidaus reikalų ministru. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba yra pavaldi būtent jam, laidoje R. Palaitis atrodo prastai, negali at-

sakyti į jam iškeltus esminius klausimus dėl FNNT veiklos. Po poros savičių ta laida gali tik būti dar viena pramoga atostogaujantiems piliečiams. Ir dar vienas piliečių nusivylimas: visi jie valdžioje vienodi.

– Jei taip liūdnai šnekate, kokia tada prasmė to, ką darote? Dėl reklamos žiniasklaidos priemonė, didesnių honorarų?

– Už tokias laidas honorarų nekeliu (liūdnai šypsosi – red.). Už tokias laidas gali tik darbo netekti. Mes puikiai suprantame, kad padėtis labai aiškiai ne mūsų pusėje. Tačiau lygiai taip pat suprantame, kad demokratija nėra duotybė, kaip parašyta Konstitucijoje. Demokratijos turi tiek, kiek iškovoji. Kiek man pavyksta, tiek demokratijos sau asmeniškai ir susikuriu. Džiaugiuosi, jei mano iškovota demokratija gali pasinaudoti ir kiti.

Kalbino Dalius Stančikas

Bernardinai.lt

AUSTRALIJA

AČIŪ UŽ LIETUVĄ IR LIETUVIŠKUS PABUČIAVIMUS

IRENA TUMAVIČIŪTĖ

Aktorius Tomas Vaisieta, už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu, gyvena dvigubo jubiliejaus metus – atšventė turiningo gyvenimo 75-metį ir ištikimos tarnystės Melpomenei pusę šimto metų. Netikėčiausią ir maloniausią dovaną Vaisietai įteikė Australijos lietuviai, pakvietę aktorių gastrolių.

Istorija paprasta. Australijos Lietuvių Bendruomenės (LB) narys Gabrielius Žemkalnis išgirdo Vaisietą deklamuojant Vilniaus įgulos karininkų ramovėje per iškilaus publicisto Viliaus Bražėno 95-ųjų gimimo metinių minėjimą. Vėliau jis Australijos lietuvių spaudoje papasakojo savo išpūdžius, o Australijos LB pirmininkei Lilijai Kozlovskienei pasakė, jog ši aktorių būtina pasikviesti Lietuvos vardo tūkstantmečio proga.

Susilaukęs tokio netikėto ir įpareigojančio kvietimo, Vaisieta pasitarė su vaikais. Važinėdamas su Lietuvai pagražinti draugija po Lietuvą pasitikrino, kiek jėgų penkiasdešimtaisiais kūrybinės veiklos metais dar turi. Kalbėdamas su šių eilučių autore, aktorius nepamiršta pasakyti šiltų padėkos žodžių daktarei Linai Vencevičienei, kuri jau kelinti metai rūpinasi jo sveikata. Gydytoja padarė Tomą, sustiprino jo ryžtą leistas tolimon kelionėn, „apginklavo“ vaisiais.

Kozlovskienė pasakė, jog Tomą „laikys“ Australijoje visą mėnesį, nes jo norės pasiklausti ir Canberra, ir Melbourne, ir Adelaide, ir Sydney, o žmonės gali ateiti tik sekmadieniais – darbo dienomis neišeina, visi brangiina savo darbą.

Vaisieta pelnytai išlepintas publikos dėmesio – dešimtmečius besitęsiančioje jo kūrybinėje biografijoje daugiau kaip trys tūkstančiai susitikimų su klausytojais, daugiausia Lietuvoje, bet būta ir Amerikoje, Kanadoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Italijoje, Lenkijoje, Ukrainoje, Čekijoje, išvažinėtos visos lietuvių gyvenamos salos Rusijoje, Baltarusijoje.

Vis dar gyvendamas pasakiškais viešnagės išpūdžiais, aktorius sako: „Patyriau, ko iki šiol nebuvau patyręs. Kai nuvykau į Australiją, iškilo atmintyje vaikystės, paauglystės vaizdai, kai buvom labai tikintys, kai dėdės, tetos kalbėdavo apie pomirtinį gyvenimą – jeigu gerai elgsies, nebūsi ‘griešnykas’ ar palaidūnas, pateksi į rojų. Kai išvydau Australijos gamtą, jos žmones, kaip jie mane priėmė, kaip nuoširdžiai bendravo, tai dabar sakau: jeigu kada pateksiu į rojų, jis manęs jau nunistebins. Ši kelionė buvo šilčiausia ir išpūdingiausia, kažkas nepaprasta. Ir tie žmonės... Pasirodo, ir aš jiems buvau reikalingas. O aktoriui, meno žmonėms ir apskritai kiekvienam žmogui labai svarbu būti kažkam reikalingam.”

Pasakojant Vaisietai, jo didelių šiltų akių kalba tarsi priartina tuos tolimo žemyno lietuvius, ir kartu su aktoriumi, beje, ir nuostabiu pasakotoju, įsivaizduoji, kaip dėmesingai melbourniškai klausosi monospektaklio „Pasikalbėjimas su Lietuva“. Kaip vienų akyse sublizga ašaros, kiti ima verkti, „galvelėmis linguoti“, kaip po 55 minutes trukusios pirmosios dalies stoji pauzė, žmonės nebususigauja, ką daryti, paskui staiga pratrūksta plojimai, visi atsistoja ir

Tomas Vaisieta Australijoje.

ilgai ilgai ploja, ilgai nepaleidžia, ašaras šluostosi.

Bendruomenės vardu šiltus žodžius aktoriui tarė gerb. Lilija, paskui žmonės pradėjo eiti į užkulsius. Ypač aktorių sukūrė vienas dėkojimas. Priėjo gal devintą dešimtį įpusėjusi senutė, ištiesė stiklainį ir pasakė: „Va čia išviriau jums šviežios uogienės iš savo sodnelio uogų ir vaisių ir noriu jums nepaprastai padėkoti už tą saldybę, kurią jūs man suteikėte kalbėdamas apie Lietuvą.“ Močiutė ištiesė ranką ir griuvo bučiuoti Tomo rankos. Jam bandant ištraukti savąją, senutė atsiklaupė. Netekęs žado aktorius įstengė tik ištartį „Močiut, močiut.“ Gyvenime jam nėra taip buvę, kad kas nors iš dėkingumo prieš jį atsiklaupytų. „Tada aš ją pakėliau, kadangi sveikatos dar šiek tiek prilaikau, ir pabučiavau į abudu žandus. Abudu atsiveikino su ašaromis akyse“, – pasakoja aktorius, pats vos sulaukdamas ašaras. O močiutytė susijaudinusi ištare: „Va, čia senoviškai, lietuviškai. Ačiū jums už Lietuvą ir lietuviškus pabučiavimus.“ Vaisieta tebematė tą močiutę. Dažnai pabudęs ją mato.

Nepaprastai nuoširdus priėmimas po pirmojo spektaklio Melbourne Lietuvių Bendruomenės namuose menininką taip „užkūrė“ jog atvykęs į kitus miestus jis vis galvodavo, kad tik greičiau į sceną.

* * *

Nuoširdūs ir svetingi lietuviai supažindino Vaisietą ir su platesnėmis anksčiau minėtų miestų apylinkėmis. Visam gyvenimui įsirėžė į atmintį skulptūrų parkas Melbourne apylinkėse – kadaise ten gyveno jautrios širdies talentingas menininkas, kuris jautė kaltę aborigenams. Norėdamas išpirkti tą kaltę, jis nutarė įamžinti aborigenų gyvenimą, jų tragediją skulptūromis. Ten tiek daug nuostabių skulptūrų, drožtų iš medžio, ištašytų iš uolienų marmuro. Net išpūdžius pasakodamas aktorius negali apsieiti be poezijos: „Sekvojais žinojau tik iš mėgstamo Marcelijaus Martinaičio eilėraščio ‘Tėvynė’, kuriame dėkojama Lietuvai už kalbą, už

dainą, už nuovargį, už žodį. Ir kai pamačiau tas sekvojas – medžiui apkabinti reikėjo trijų mano sieksnių, ir kas svarbiausia – bokštas kažkoks išaugęs, o pačiame viršuje kaip pušies keletas šakelių. Pritrenkiantis vaizdas! Yra ir tuščiavidurių, tokioje vienoje žmonės buvo iširengę kavinę – skersmuo gal pustrečio metro. Kitoje sekvojoje buvo arklidė. Tie medžiai baigia išnykti“, – kone tragišku balsu sako Vaisieta.

Bet po akimirkos akys vėl ima jaunatviškai švytėti, ši kartą pasakojant apie kitus pasakiškus reginius: „Nuvažiavome į Mėlynuosius kalnus – tai už maždaug šimto kilometrų į vakarus nuo Sidney nusidriekęs išpūdingas nacionalinis parkas, kalvos ir slėniai. Žavėjaisi daubose ir įlankose plytinčiomis milžiniškų eukaliptų giriomis. Tie medžiai galiūnai taip pulsuoja, taip kvėpuoja, taip skleidžia savo aromata! Žiūri į dangų – dangus mėlynas. Žiūri į eukaliptų girią slėnyje – mėlyna, kaip ir dangus. Eukalip-tai, beveik kaip sekvojos, – dideli, tik šakotesni ir lapuotesni. Vienam medžiui apkabinti dviejų mano sieksnių neužteko. Jie kietesni už ažuolą, norint įkalti vinį, reikia iš pradžių grąžtu pragręžti.”

Vaisietą nustebino tai, kad eukaliptai meta ne lapus, o žieves – žievė pradeda plyšti nuo viršūnės tokiomis plačiais diržais. Pabandė nutraukti vieną tokią vyriško diržo platumo juostą, neįmanoma nutraukti – tokia tvirtybė. Bet labiausiai lietuvis stebėjosi tuo, kad krūmuose privirtę tų žievių, jas renka ir degina kaip šiukšles. Jis savo tautiečiams Australijoje neiškentęs pasakė: „Jeigu tokių žievių atsirastų ant lietuviškų medžių, mūsų pynėjai, drožėjai pridarytų tiek visokių pintinių, tiek rankinukų, krepšių, bamblių, kaip Baltušis sakė, pripintų, ir visas pasaulis stengtųsi tuos daiktus iš lietuvių nusipirkti, nes nuostabi žievė, nuostabi medžiaga.”

* * *

Į klausimą, kaip Tomas galėtų apibūdinti emocijų gausą, kurią jis parsivežė kaip lietuvis ir kaip aktorius, užsidegęs atsako: „Parskridau

ne lėktuvo sparnų nešamas, o ant dvasinių savo sparnų, spinduliuodamas vidine ugnimi, kurią gavau iš savų, lietuvių, kurie per tiek laiko išsaugojo papročius, tradicijas, kalbą. Patyriau tiek gėrio, tokį džiaugsmą, tiek teigiamų emocijų ateičiai, jog man vėl užtektų jėgų važiuoti ir per Ameriką, ir per Kanadą, per kitas lietuviškas salas ir nešti tą žodį, tą gražią mintį, tas dvasines paskatas, kurios slypi mūsų poezijoje. Kai tas mintis sujungi į didesnę visumą, pajunti, kad klausytojas nuo pirmų eilučių virsta mano partneriu ir kad kartu eina iki galo, nedrįsdamas net mirkteleiti. Australijoje aš turėjau tokių partnerių, kurie ryte rijo kiekvieną mano žodį, sekė kiekvieną atodūsi, krustelėjimą. Aš įgijau naujų jėgų, aš atjaunėjau, aš matau, kad man, kaip skaitovui, dar anksti eiti į pensiją. Užtenka, kad mane, kaip teatro aktorių, nurašė, daug ką nurašė, teatrui dėl to nepasidarė geriau ar lengviau. Bet ką padarysi, toks buvo sumanymas. Turiu dabar savo, skaitovo, teatrą, turiu monospektaklį ir ne vieną – kelias programas. Jeigu tik kur pakvies mane, kad ir į pasaulio kraštą, aš pasiryžęs eiti, važiuoti, skristi ir nešti tai, kas yra gražaus praeities ir dabartinių rašytojų kūryboje, pradėdamas Donelaičiu ir baigiant šių dienų talentingais jaunaisiais poetais.”

* * *

Grįžusiam iš Australijos aktoriui dar labiau rūpi, kad lietuvių dvasia viešpatautų, „kad mums būtų, kaip sako Justinas Marcinkevičius, viena partija – Lietuva ir vienas Dievas – Lietuva.”

Į klausimą, ką dar brangaus aktorių parsivežė iš Australijos, Vaisieta atsako: „Šviesių žmonių veidų prisiminimą, visi eina ir švyti, lyg saulė būtų išleidę į save, nepamatysi žmogaus suraukta kakta. Tavo ir praeivio žvilgsniai susitiko – jis eina ir šypsosi, jeigu tu jam šypsena atsakai, jis praeidamas ‘labas’ pasako. Ir taip gera, eini, norisi šypsotis ir kiekvienam besišypsantiui ‘labas’ pasakyti.”

Nukelta į 11 psl.

Europarlamentarė Laima Andrikenė sako, kad Lietuvai dėl nepilnamečių informavimo įstatymo gresia byla. **Delfi.lt** nuotr.

Nepilnamečių apsaugos įstatymas bus tobulinamas

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Siekdama kuo skubiau imtis visų teisinių priemonių Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymui tobulinti ir ne populistiniam, bet teisinės valstybės principus atitinkančiam sprendimui rasti, prezidentė Dalia Grybauskaitė sudarė darbo grupę, kuri turės pateikti siūlymus dėl šio įstatymo tobulinimo.

Šalies vadovė D. Grybauskaitė, nors ir nepritarė, šį įstatymą pasirašė, tačiau pažymėjo, kad jį reikia tobulinti.

Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymą buvo vetavęs kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus, tačiau Seimo narių šalies vadovo argumentai neįtikino.

Tuo tarpu europarlamentarė Laima Andrikenė pabrėžia, kad Lietuva dėl nepilnamečių informavimo įstatymo „ne tik sulaukia neigiamų reakcijų, jai gresia byla“.

Europos Parlamento Žmogaus teisių pakomitečio vicepirmininkė L. Andrikenė teigia, esą „akivaizdu, kad rengiant ir priimant įstatymą

perlenkta lazda: norėta kaip geriau, o išėjo kaip visada“.

Pasak jos, įstatymą reikia kuo skubiau taisyti. „Klausimas yra platus – šio įstatymo priėmimas Seime rodo, kaip Seimo politikai suvokia šiuolaikinę tikrovę ir kokios vertybės vyrauja“, – aiškino L. Andrikenė.

„Turime aiškintis net mums draugiškoms, mus remiančioms Europos valstybėms. Visi siekiame apsaugoti jaunąją kartą, ypač nepilnamečius vaikus nuo žalingos informacijos, blogų įpročių, tačiau turime tai daryti civilizuotai“, – teigė L. Andrikenė.

Premjero manymu, pakaktų vieno pakeitimo – įrašyti, kad vaikams skirtoje informacijoje draudžiama propaguoti ne tik homoseksualius, biseksualius, poligaminius, bet apskritai lytinius santykius.

„Aš manau, kad mes galime padaryti nedidelį patikslinimą, kuris iš esmės išspręstų tas problemas, apie kurias garsiausiai kalbama, kad, girdi, šis įstatymas yra homofobiškas, kad jis diskriminuoja kai kurias seksualines mažumas“, – po susitikimo su D. Grybauskaite sakė Andrius Kubilius.

Prezidentūros tarnautojai atsisakė išeitinių kompensacijų

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Paskiečius šalies vadovui Prezidentūroje likę dirbti keturi politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai atsisakė išeitinių kompensacijų, nors jos ir priklausė pagal įstatymą.

Prezidentūroje keičiantis šalies vadovams ir jų komandoms politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams išmokėta 148,000 litų išeitinių kompensacijų. Penki tarnautojai nepasieė šių kompensacijų ir į biudžetą grąžino 22,633 litus.

Keturi iš šių asmenų – Preziden-

tūroje likę dirbti politinio pasitikėjimo tarnautojai. Anot Spaudos tarnybos, būtent tiek politinio pasitikėjimo tarnautojų ir liko dirbti Prezidentūroje šalies vadovo pareigose Valdą Adamkų pakeitus Daliai Grybauskaitei.

Prezidentė D. Grybauskaitė šį mėnesį kreipėsi į savo politinio pasitikėjimo darbuotojus, „prašydama parodyti valstybinį požiūrį bei solidarumą sunkmečiu ir grąžinti jau išmokėtas išeitines išmokas į biudžetą“.

Bus minimos Europos stalinizmo ir nacizmo aukos

Vilnius, liepos 22 d. (ELTA) – Rugsėjo 23-iają bus minima Europos diena stalinizmo ir nacizmo aukoms atminti ir Baltijos kelio diena.

Tai numatyta papildytame Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projekte. Už jį balsavo 104 Seimo nariai, prieš buvo 2, susilaikė 7 parlamentarai.

Toks sprendimas priimtas, atsižvelgiant į Europos Parlamento pa-

reiškimą. Europos Parlamentas 2008 m. rugsėjo 23 d. rašytiniame pareiškime paragino nacionalinius parlamentus paskelbti rugsėjo 23 d. Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatyme rugsėjo 23-ioji nustatyta kaip Juodojo kaspinio ir Baltijos kelio diena.

Rusija kritikuoja „ruso kortų“ išdavimą

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministerija (URM) sukritikavo fondo „Rusai“ siūlymą išduoti kaimyninių, taip pat ir Baltijos, šalių gyventojams vadinajamą rusų kortą ir pavadino tokius veiksmus provokacija.

URM atstovas Andrej Nesterenka pareiškė, kad „ruso kortų“ išdavimas išskiria rusų kilmės tėvyninius pagal nacionalinius ir religinius požymius bei „sėja viltis dėl įvairių lengvatų“. Be to, diplomato teigimu, Rusijai nepalankūs asmenys „artimojo užsienio šalyse“ gauna pagrindą kaltinti Maskvą „penktosios kolonos“ kūriniu, rašo rusų naujienų svetainė lenta.ru.

A. Nesterenka pabrėžė, kad Rusijoje šiuo metu svarstomos įstatymo, apibrėžiančio valstybės politiką užsienyje gyvenančių tautiečių atžvilgiu, pataisos. Tačiau, pasak diplomato, kokių nors lengvatų suteikimas tėvynainiams užsienyje šiuo dokumentu nenumatomas.

„Visuomeninės organizacijos neturi teisės savarankiškai nustatyti Rusijos santykių statuso su tuo, ką jį laiko tėvynainiais užsienyje“, – pareiškė A. Nesterenka.

Liepos pradžioje nevyriausybinė Rusijos organizacija fondas „Rusai“ paskelbė pradanti užsienio šalių pi-

lietbę turintiems rusams dalyti „ruso kortas“.

Skelbta, kad pirmiausia tokios kortos bus išduodamos Baltijos šalių, Ukrainos, Moldovos ir Kazachstano piliečiams.

Pasak fondo vadovo, būtina imtis priemonių, kad už Rusijos ribų gyvenantys apie 30 mln. rusų išsaugotų ryšį su istorine tėvyne, būtų palaikomi ir ginami. Taip pat teigta, kad kortų savininkai ateityje galės naudotis kai kuriomis, taip pat ir ekonominėmis, lengvatomis. Fondas pabrėžė, kad šiuo metu dokumentas yra labiau simbolinis.

Europarlamentaras konservatorius Vytautas Landsbergis tuomet svarstė, jog tokių kortų dalijimas gali kelti pavojų Lietuvos saugumui. Jis stebėjosi, kaip įmanoma prisiimti išpareigojimų kitai valstybei, kai asmuo yra Lietuvos pilietis ir neatmetė galimybės, kad siūlymas dalyti „ruso kortas“ atsirado su Rusijos valdžios žinia.

V. Landsbergis taip pat pabrėžė, kad „ruso kortos“ išdavimui kaip blogas pavyzdys galėjo pasitarnauti „lenko korta“. Fondas „Rusai“ pateikdamas siūlymus pabrėžė, kad panašūs dokumentai, pavyzdžiui, „lenko korta“ jau yra.

Lietuvos universitetai išsidalijo studentų krepšelius

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Lietuvos universitetai išsidalijo studentų krepšelius: daugiausia pirmakursių valstybės finansuojamose vietose mokysis Vilniaus universitete (VU), Vilniaus Gedimino technikos universitete (VGTU) ir Kauno technologijos universitete (KTU).

Šios trys aukštosios mokyklos „susirinko“ daugiau nei pusę – per 6,600 – vadinamųjų studento krepšelių. VU teko 3,088 studento krepšeliai, VGTU – 1,980, KTU – 1,555.

Kaip sakė Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajame priėmimui organizuoti prezidentas Pranas Žiliukas, krepšelių dalybose nepasiekė Lietuvos kūno kultūros akademijai (LKKA), Lietuvos veterinarijos akademijai (LVA), Lietuvos žemės ūkio universitetai (LŽŪU) ir Vilniaus pedagoginiam universitetui (VPU).

Į šias aukštąsias mokyklas įstojo tik apie trečdalią praėjusiais metais įstojusiųjų skaičiaus: LKKA – 133 studentai, nors pernai buvo 383, LVA – 89, pernai buvo 277, LŽŪU įstojusiųjų skaičius krito nuo 675 iki 231, VPU – nuo 1,343 iki 549.

Kituose universitetuose valstybės finansuojamos vietos pasiskirstė

taip: Vytauto Didžiojo universitetui teko 814 krepšelių, Klaipėdos universitetui – 656, Mykolo Romerio universitetui – 651, Kauno medicinos universitetui – 556, Šiaulių universitetui – 499, Vilniaus dailės akademijai – 306, Lietuvos muzikos ir teatro akademijai – 162, Vilniaus universiteto Tarptautinio verslo mokyklai – 110, ISM Vadybos ir ekonomikos universitetui – 100. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija gavo 58 krepšelius, Vilniaus verslo teisės akademija – 13, LCC tarptautinis universitetas – 12, Vilniaus vadybos aukštoji mokykla – 4.

Lietuvos universitetuose valstybės finansuojamose vietose mokysis 46 užsieniečiai.

Iš viso į aukštąsias mokyklas stojo 36,991 pageidaujančiųjų. Į valstybės finansuojamas vietas universitetuose pateko 11,566 asmenų.

Kiek studentų priimti į mokamas vietas, sprendžia kiekviena aukštoji mokykla atskirai.

Šiais metais bendrajame priėmime dalyvauja 20 universitetinių aukštųjų mokyklų ir 24 neuniversitetinės aukštosios mokyklos.

Nuo rugsėjo brangs šiluma

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – Pridėtinės vertės mokestis (PVM) nuo rugsėjo didės dviem procentiniais punktais iki 21 proc., o lengvatinis PVM dydis šilumos energijai didės nuo 5 proc. iki 9 procentų.

Už tokias Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisas balsavo 65 Seimo nariai, prieš – 36, susilaikė 18 parlamentarų.

Standartinis PVM nebus taikomas ir kompensuojamiems vaistams bei knygoms, nes šioms paslaugoms

bus taikomas lengvatinis PVM.

Iki šių metų PVM Lietuvoje siekė 18 proc., nuo sausio – 19 proc., tačiau jo į biudžetą surenkama mažiau nei planuota.

Premjeras Andrius Kubilius Seime aiškino, kad PVM nesurinkimo kaltininkė esanti bloga ekonominė padėtis, o ne padidintas mokestis.

Opozicijos vadovas Valentinas Mazuronis tvirtino, kad PVM padidinimas turės daug neigiamų pasekmių.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV remia Ukrainos siekį tapti NATO nare

Atkelta iš 1 psl.

JAV viceprezidentas viešėdamas Ukrainoje sakė, kad jos ekonominė ateitis didele dalimi priklauso nuo energetinės nepriklausomybės, ir pažadėjo JAV paramą ieškant sprendimų.

Savo kalboje J. Biden Ukrainą pavadino „viena laisviausių ir demokratiškiausių šalių“ Rytų Europoje, bet pabrėžė tiesioginę sąsają tarp jos energetikos tvarkymo ir galimybių veikti platesnio masto valstybės politikos srityje.

Ukraina vis dar yra beveik visiškai priklausoma nuo Rusijos gamtinių dujų, kurios būtinos ir pačios Ukrainos pramonei, ir pagrindiniam tranzitui į kitas Europos šalis.

Tokia padėtis, kuri yra vieningos

energetikos infrastruktūros, pastatytos Sovietų Sąjungos laikais, pasekmė, yra pagrindinė pastarųjų metų tarptautinių energetikos krizių priežastis.

J. Biden taip pat paminėjo pagarsėjusį energijos švaistymą Ukrainoje, kur daugelio namų gyventojai žiemą būna priversti plačiai atverti langus, nes kitaip negali sumažinti centrinio šildymo karščio.

„Laikas veikti“, – sakė J. Biden. „Galime drauge ieškoti Ukrainos energetikos problemų sprendimo“, – sakė jis ir nurodė, jog to reikia ir šalies ekonomikai atgaivinti, ir tam, kad būtų sumažintos Rusijos galimybės naudoti energijos šaltinius politiniais tikslais.

JAV neleis, kad branduolinis Iranas vyrautų Vidurio Rytuose

Vilnius, liepos 22 d. (BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton pareiškė, kad Washington sieks užkirsti kelią Irano vyravimui Vidurio Rytuose, jei ši šalis pasigamins branduolinį ginklą.

H. Clinton pareiškė, jog Iranas privalo suprasti, kad tokiu atveju, jei jis sieks susikurti branduolinį ginklą, JAV stiprins savo gynybinius pajėgumus regione ir padidins karinę paramą sąjungininkams. Tai reiškia, kad net ir įgijęs branduolinį ginklą Iranas netaptų smarkiai stipresnis.

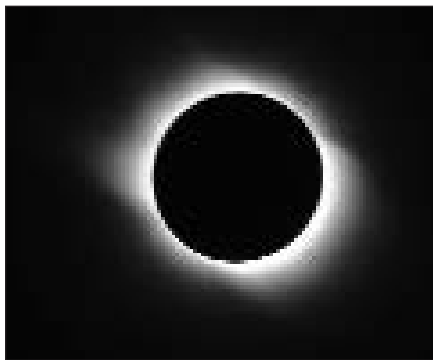
Izraelio dienraštis „Haaretz“ rašo, kad Washington paprašė 10 valstybių, turinčių gausius urano išteklius, atidžiau kontroliuoti šios medžiagos pardavimą Teheranui. JAV tikisi, kad Irano urano atsargos pasibaigs jau 2010 metais. Dokumentas, raginantis atidžiau kontroliuoti urano pardavimus, nusiųstas Rusijai, Kanadai, Australijai, Prancūzijai, Vokietijai, Didžiajai Britanijai, Kazachstanui ir dar 3 valstybėms.

H. Clinton sako, kad net ir įgijęs branduolinį ginklą Iranas netaptų labai stipresnis. **Reuters/Scanpix** nuotr.

Jungtinių Tautų paskelbti apribojimai draudžia urano pardavimą Iranui, tačiau JAV baiminasi, kad Teheranas nepaiso šių draudimų ir įvairiais būdais mėgina įsigyti šios medžiagos.

Saulės užtemimas paskandino Aziją tamsoje

Varanasis, liepos 22 d. (AFP/BNS) – Ilgiausias XXI amžiaus Saulės užtemimas trečiadienį metė šešėlį ant Azijos, kur tamsoje paskendo didžiulės Indijos ir Kinijos teritorijos.

Užtemimą galėjo stebėti šimtai milijonų gyventojų. Šį kartą gyvenime pasitaikanti įvyki, kuris dėl savo matomumo tankiausiai gyvenamuose Žemės rajonuose tikriausiai bus labiausiai stebėtas užtemimas per visą istoriją, lydėjo ir senoviniai prietarai, ir šiuolaikinė komercija.

Nors prastas oras nuvydė kai kuriuos užtemimo stebėtojus, Indijos

mieste Varanasyje dešimtys tūkstančių žmonių, trečiadienį auštant susirinkusių Gangos pakrantėje, stebėjo pribloškiantį vaizdą, kurio beveik nemėdė debesys.

Hinduistų dvasininkams atliekant specialias apeigas, žmonės šūksniais ir pakeltomis rankomis sveikino iš už Mėnulio vėl pasirodančią Saulę, o paskui maudėsi dvasiškai apvalančiuose šventuose upės vandenyse.

Visiškas Saulės užtemimas paprastai įvyksta maždaug kas pusantų metų, bet dangiškas trečiadienio spektaklis buvo ypatingas savo trukme – Mėnulis Saulę visiškai buvo užstojęs šešias minutes ir 39 sekundes.

Tokio ilgo užtemimo dabar nebus iki pat 2132 metų.

Valstybinė Kinijos centrinė televizija rodė „Didįjį Jangdzės upės Saulės užtemimą“, kuris buvo matomas šios upės baseine.

Milijonai žmonių Pietvakarių Kinijoje turėjo geras galimybes stebėti užtemimą, bet kitur daug kur trukdė debesys.

EUROPA

BRIUSELIS

NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer dėl arterijoje susidariusio krešulio buvo paguldytas į ligoninę Briuselyje, pranešė organizacijos atstovas spaudai. J. de Hoop Scheffer sveikatos būklė ligoninėje bus stebima dar kelias dienas, gydytojai tikisi, kad NATO vadovas visiškai atsigaus. Rugpjūčio 1 d. NATO generalinio sekretoriaus pareigose jį pakeis buvęs Danijos premjeras Anders Fogh Rasmussen.

MINSKAS

Baltarusijos Gluboko miesto ortodoksų Dievo Motinos gimimo soboro teritorijoje rasta nužudytų lenkų palaikų, praneša lenkų dienraštis „Gazeta Wyborcza“. Prieš kelias dienas tą bendrą kapą tvarkydami aplinką aptiko tikintieji. Iš viso surasti 20–30 žmonių palaikai. Po jais gali būti ir kitų, dienraščiui sakė soboro klebonas Sergej Gromyka. Istorikai įsitikinę, jog tuos lenkus sušaudė NKVD.

TBILISIS

Gruzijos prezidentas Michail Saakašvili mano, kad jo šalis nepalaimėjo karo su Rusija, nes nepasirašė su ja nė vieno kapituliavimo sutarimo. Tai jis pareiškė Gruzijos parlamento deputatams. Po M. Saakašvili kalbos parlamente įvyko politinės diskusijos.

RUSIJA

MASKVA

Naujas teismo procesas dėl rusų žurnalistės Ana Politkovskaja nužudymo Maskvoje prasidės rugpjūčio 5 d., pranešė naujienų agentūros, kurios cituoja vieną šios bylos teisininką. Praėjusį mėnesį Rusijos Aukščiausiojo Teismo karinė kolegija panaikino išteisinamąjį nuosprendį byloje dėl „Novaja gazeta“ apžvalgininkės A. Politkovskaja nužudymo ir nusiuntė bylą iš naujo ištirti.

Rusijos pietiniame Astrachanės mieste sugriuvus keturių aukštų gyvenamajam namui, buvo pasigesta devynių žmonių. Po nelaimės prokurorai pradėjo tyrimą dėl statybos reikalavimų nesilaikymo, pranešė žiniasklaida. Pasak pareigūnų, daugiabutyje gyveno 46 žmonės. Iš griuvėsių buvo ištraukti keturi žmonės, o gelbėtojai tebeieško kitų gyventojų.

AZIJA

MUMBAJUS

Pagrindinis įtariamasis byloje dėl pernykščių išpuolių Mumbajuje (Indija) prisipažino prisidėjęs prie sprogdinimų ir pareiškė teismui esąs pasirengęs būti pakartas, praneša BBC. Mohammad Ajmal Amir Qasab šitaip pareiškė po to, kai prokurorai pasakė, kad jis pripažino kaltę, tikėdamasis bausmės sušvelninimo. Per išpuolius lapkričio mėnesį žuvo daugiau nei 170 žmonių, 9 iš jų buvo teroristai.

SEULAS

Pietų Korėjos parlamente nesutarimai dėl žiniasklaidos pertvarkų įstatymų projektų virto peštynėmis, per kurias šaukė ir mušėsi šimtai parlamentarų. Televizija YTN pranešė, kad kai kurie deputatai buvo sužeisti. Tokie įvykiai nėra neįprasti konfrontacinei ir melodramatiškai Pietų Korėjos politikai – partijos kartais griebiasi smurto, kad pasiektų savo tikslų.

PUKETAS

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton paragino Mianmarą išlaisvinti kalinamą demokratinės opozicijos vadovę Aung San Suu Kyi. H. Clinton sakė, jog toks žingsnis galėtų atverti kelią Jungtinių Valstijų investicijoms šioje Pietryčių Azijos šalyje. Nobelio taikos premijos laureatė Aung San Suu Kyi šiuo metu yra teisiamama Jangono Inseino kalėjime; už namų arešto režimo pažeidimą jai gresia kalėjimas iki penkerių metų. Opozicijos vadovė sulauikyta buvo 13 iš 19 pastarųjų metų. Kritikai sako, kad Mianmaro kariškių režimas sufabrikavo šiuos kaltinimus, kad turėtų priežastį nepaleisti jos prieš 2010 metų rinkimus.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p> <p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p> <p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p> <p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
--	---

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeiminkės patarimai

Paruošė Nijolė Nausėdienė

El.paštas: nausediene@aol.com

VASAROS DŽIAUGSMAI – SALOTOS

Daugelis iš mūsų bent jau savaime kieme užsiauginame šviežių salotų, pomidorų ir kitokių daržovių. Vasaros metu ir ūkininkai į įvairias vietas suveža savuose ūkiuose užaugintus vaisius ir daržoves, kurie yra šviežūs ir ekologiškai švarūs. Tad nors šiuo metu pasidžiaukime šviežiomis salotomis.

Lapinės salotos

Salota yra vienmetis žolinis augalas, priklausantis astrinių šeimai. Augalo pavadinimas kildinamas iš lotyniško žodžio „*lactus*“ (liet. „pienas“). Salotų tėvynė nėra žinoma, nors kai kurie mokslininkai visų salotų pradininkėmis linkę laikyti salotas, augančias Pietų ir Vakarų Europoje. Kiti tyrinėtojai salotų tėvynę vadina Indiją ir Centrinę Aziją. Sėjamas salotas augino jau graikai, romėnai, senovės egiptiečiai. Kinijoje salotos žinomos mažiausiai 6000 metų. Vis dėlto į Europą jos atkeliavo tik XVII amžiuje, o į Rusiją – valdant Petru I, kuris su jam būdingu užsiėmimu ėmė pratinti bajorus valgyti salotas.

Lapinės salotos – tai ilgesniais lapais, truputį paraitytai krašteliais salotos, kokias mes buvome įpratę valgyti Lietuvoje. Egzistuoja keletas salotų atmainų, bet labiausiai žinomos ir vartojamos yra lapinės ir gūžinės salotos. Lapinės salotos augina didelius, pailgus šviesiai žalios spalvos lapus, bet nesuka gūžės. Gūžinių salotų lapai suformuoja purias gūžes. Pastarosios nepasižymi gausiais vitaminais, kiek jų yra susikaupę lapinėse salotose.

Sveikosios salotų savybės

Lapinėse salotose gausu naudingųjų medžiagų: vitamino C, B1, B2, K, E, PP, P, provitamino A, jodo, mangano, kalio, kalcio, geležies, kobalto, vario, boro, ląstelienos ir alkaloido laktucino, suteikiančio lapams kartoką skonį. Reikia atkreipti dėmesį, kad jei salotos turi kartoką skonį, jos turi savyje gausenį kiekį visokių vitaminų. Be to, salotose yra dervų, cukraus ir net baltymų.

Salotos gerina kraujo sudėtį, padeda virškinti, ramina nervų sistemą, mažina pakilusių kraujospūdį, skatina šlapimo išsiskyrimą, šiek tiek laisvina vidurius, padeda sumažinti cholesterolio kiekį kraujyje, gelbsti nuo nemigos, nuo jų greitėja organizmo medžiagų apykaita (tai padeda atsikratyti viršsvorio), randėja opas.

Nuo nemigos senatvėje salotomis gydėsi ir žymus Romos gydytojas Klaudijus Galenas. Liaudies medicina nuo nemigos siūlo tokį receptą: 1 šaukštą susmulkintų salotų užpilkite 1 stikline verdančio vandens, palikite atvėsti, nukoškite ir gerkite prieš miegą po pusę stiklinės antpilo ar net visą stiklinę iš karto.

Kai skauda galva, salotų dedama ant kaktos. Salotos naudingos vi-

siems mažai judantiems žmonėms, taip pat sergantiems cukriniu diabetu, hipertenzija ir gastritu.

Liaudies medicinos žinovai salotų sėklų antpilą pataria vartoti kūdikį žindančioms mamoms – kaip laktaciją gerinančią priemonę.

Salotas sudaro apie 90 proc. vandens, be to, dėl savo apimties jos greitai pripildo skrandį, o jų kaloringumas mažas. Vis dėlto atsikratyti nereikalingo svorio valgant tik salotas ir nepakenkiant sveikatai, nepavyks. Kitas dalykas, tai priklausys nuo uždarų: kokiais uždarais mes salotas sumaišysime arba jei pridėsime į jas makaronų ir kitokių priedų, jie padidins kaloringumą. Paprastai salotas valgome su antraisiais patiekalais. Jos padeda skrandyje susiformuoti sultims, tada skrandis suvalgytą maistą lengviau suvirškina. Salotos atgaivina ir suteikia žvalumo

per karščius. Kulinarai jau nuo senų laikų pagarbiai elgdavosi su salotomis. Manyta, kad metalas (šaukštai, šakutės ir pan.) gali sugadinti salotų skonį, todėl jos buvo valgomos rankomis.

Derlius – po mėnesio

Salotos – atsparūs šalčiui, mėgstantys šviesą, drėgmę augalai. Jos nepakenčia pavėsio – ištįsta, nesuka gūželių, prastėja jų skonis. Kai oras labai karštas ir sausas, jos labai greitai ima krauti žiedynus.

Pagal brandą salotos skirstomos į ankstyvasias, vidutines ir vėlyvasias. Sėti jas galima nuo ankstyvo pavasario iki birželio vidurio, o jeigu vasara vėsi – ir iki jos pabaigos. Salotos mėgsta purią, derlingą žemę arba pakalkintą, įtręstą kraikines durpes. Jei žemė skurdi, reikia iš anksto (geriausia rudenį) ją patręsti mėšlu, kompostu, superfosfatu. Jei dirva rūgšti, reikia ją pakalkinti.

Salotų sėklos gana smulkios, todėl prieš sėjant jas reikia sumaišyti su stambiagrūdžiu upės smėliu. Kai pasirodo pirmieji lapeliai, salotos retinamos pirmąjį kartą. Maždaug po dviejų savaitių vėl retinamos. Salotas reikia ravėti, taip pat parenti žemę

apie jas. Salotas reikia laistyti gan dažnai. Praėjus 30–40 dienų po sėjos salotas jau galima valgyti.

Beje, salotos – puikus afrodisiakas. Kuo dažniau vaišinkite vyrą salotų patiekalais, juolab kad vasarą visuomet po ranka atsiras šviežių lapelių, o vyras atsidėkos jums savo meilumu.

Paskanaukime

Reikės:

1/2 puodelio sūrio,
4–6 česnako skiltelių,
1/2 puodelio graikinių riešutų,
1 kiaušinio,
majonezo,
salotų lapų,
druskos pagal skonį.

Kiaušinių išvirkite kietai ir susmulkinkite. Sūrį sutarkuokite, riešutus, česnako skilteles susmulkinkite. Viską sumaišykite su nedideliu kiekiu majonezo, jei norite, pasūdykite ir susukite įdarą į salotų lapus.

Salotos su žuvų konservais

Paimkime apie porą oz. salotų lapų, vieną skardinę konservuotų žuvų aliejuje, 1/2 stiklinės ryžių, 2–3 raugintus agurkus, 2 kiaušinius, truputį krapų, majonezo, druskos pagal skonį.

jaustykite gabalėliais. Bulves išvirkite ir supjaustykite kubeliais. Svogūną susmulkinkite ir sumaišykite su citrinų sultimis, įpilkite aliejaus ir viską gerai išmaišykite. Salotų lapais iškllokite lėkštę, silkės gabalėlius išdėliokite sluoksniuodami su bulvėmis. Viską užpilkite aliejaus, svogūnų ir citrinų padažu. Papuoškite šviežiomis petražolėmis.

Salotos su kiaušiniai

Reikės:

apie 8 oz. salotų lapų,
2 kiaušinių,
4 šaukštų majonezo,
2 saldžių raudonų ankštinių pipirų,
2 šaukštų smulkiai pjaustyto svogūnų laiškų.

Salotų lapus perrinkite, nuplaukite ir padėkite ant sietelio, kad nuvarvėtų vanduo. Tuomet juos išilgai supjaustykite. Ankštinius pipirus supjaustykite šiaudeliais. Susmulkinkite kietai išvirtus kiaušinius. Viską sumaišykite su majonezu. Ant viršaus gražiai apibarstykite svogūnų laiškais.

Salotų uždarai

Vegetarų majonezas: Išplakite 1–2 kiaušinių trynius, pamažu įliejant 2–3 šaukštus augalinio aliejaus, pridėkite šaukštelį sutrintų salierų, 1–2 šaukštus citrinų arba spanguolių sulčių. Majonezą galima pasidaryti žalia, jei pridėsite ridikų, morkų, ropių, česnakų (1–2 skilteles) sulčių.

„Provanso“ uždaras: Dešine ranka mediniu šaukštu pestelėje išplakite trynius, kairiaja įliejant lašais augalinio aliejaus. Kai sutirštėja, įpilkite 1/2 stiklinės citrinos sulčių (pakaitomis su augaliniu aliejumi).

Riešutų majonezas: Sugrūškite riešutų, įliejus šiek tiek augalinio aliejaus, kad pasidarytų košelė. Ją suplakite su augaliniu aliejumi (proporcijos: 2–3 šaukštai aliejaus plus 1/2 šaukšto košelės), įdėkite citrinos arba spanguolių sulčių. Vartoti tuoj pat.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

„Draugo“ laikraščio skaitytoja nori daugiau sužinoti apie daržovę arugulą.

Arugula – *Eruca sativa*, yra kopūstinių šeimos daržovė. Kiti ją priskiria prie petražolių šeimos, nes ji turi aštresnį skonį kaip petražolė. Joje yra daug geležies ir vitamino C. Anksčiau arugula buvo labai populiari Amerikoje ir net pigi daržovė. Po Antrojo pasaulinio karo ji išnyko iš sodų ir parduotuvių. Šiuo metu ši daržovė vėl sugrįžta ant stalų ir net kaip prabangi salota.

Arugula turi aštroką, pipirinių skonį, todėl salotose vartojama nedaug, tik norint paaštrinti salotų skonį. Ši daržovė labai mėgstama Viduriniuose Rytuose ir apie Viduržemio jūrą. Ji taip pat yra labai senų laikų daržovė. Apvirstos šios daržovės įgauti švelnesnį skonį ir priliję garsyčių žalumynams, net panašiai yra vartojamos.

Arugula dedama į salotas, į makaronus (pastas), ant picų, į sriubas, dedama ant sumuštinių ir t.t. Labai skanus bus sumuštinis su sūriu ir arugula, ji suteiks aštresnį skonį.

Ši daržovė labai populiari italų, graikų, arabų virtuvėse.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 57

Tada nė kiek neabejojau greitu bolševizmo krachu, o išėjo visai atvirkščiai...

Prie jų buvo prisijungęs kažkoks lietuviškojo korpo pulkas, kuris dabar žygiavo kartu su vokiečiais ir surinkinėjo išblaškytus lietuvių karius. Jiems ir papasakojome apie tragediją, įvykusią Červenės miške.

Maladečine sužinojome dar ir apie kitą tragediją. Miesto kalėjimo vietoje išvydome gaisravitę. Pasirodo, mus išvarius, kalėjime buvo palikti visi silpnėsi, negalėję paeiti kaliniai. Dauguma jų buvo sadistiškai nukankinti enkavedistų. O kad užtrintų pėdsakus, kalėjimą galvažudžiai padegė. Bet vietiniams gyventojams dar pasisekė išgelbėti – išnešti keletą gyvų moterų ir mažų vaikų. Jie išstėpė ir keletą žiauriai nukankintų žmonių kūnų.

Tarpininkaujant lietuviams, iš įspūdingų vokiečių karių gavome maisto, šokolado, rūkalų, ir nuėjome į geležinkelio stotį. Toliau namo vyko me traukiniu!

2. Išlaisvintame Kaune

Pamatęs tas visas baisybes, aš visą kelią jaudinausi dėl namiškių. Ar neišvežė mamos ir sesučių? Ar nežuvo Vincas? Ar jam pavyko ištrukti iš politrukų ir komsolcų nagų? Kaip kiti broliai? Kuo arčiau namų buvau, tuo labiau kankino ta nežinia.

Vilnių privažiavome jau kitą rytą, o netrukus pasiekėme ir Kauno geležinkelio stotį. Čia sužinojome, kad dar keturios dienos prieš įžengiant vokiečiams, įvyko visuotinis tautos sukilimas ir buvo atkurta teisėta Lietuvos Respublikos Nepriklausomybė, ir yra sudaryta Laikinoji Vyriausybė. Bet taip pat sužinojome, kad daug sukilėlių už laisvę paguldė galvas, o prieš pat karą bolševikai ištrėmė į Sibirą, žiauriausiai nukankino ir išžudė daugybę civilių gyventojų. Labai baiminausi, ar artimieji nepakliuvo tarp jų.

Iš Maladečino į Kauną atvykau su savo naująja „uniforma“ ir tuo sukėliau nemažą kauniečių susidomėjimą. Stoty sužinojome, kad Lietuvos Laikinoji Vyriausybė yra išleidusi įsaką, kad visi sugrįžusieji iš rusų nelaisvės ar kariuomenės privalo nedelsiant užsiregistruoti Lietuvos Karo komendantūroje. Nors aš ir nenorėjau iš karto eiti į Komendantūrą (mane labai traukė į namus, į Panemunę), bet vyrai kone prievarta nusivedė užsiregistruoti kartu su jais.

Iš stoties į Panemunę reikėjo sukti kairėn, o mes Vytauto prospektu nuėjome tiesiai. Mūsų Karo komendantūra tada buvo Nepriklausomybės aikštėje, priešais Įgulos bažnyčią (kur dabar yra vaikų poliklinika). Jos viršininku buvo pulkininkas Bobelis. Pirmesni užsiregistravo mano likimo draugai, o aš atsidūriau paskutinis eilėje. Registravo po vieną. Paklausė, iš kokio esu dalinio ir kokioje vietoje jis buvo, kai prasidėjo karas, pavardės ir kitų pagrindinių anketinių duomenų.

Kai ištariau savo pavardę, plk. Bobelio referentas – pulkininkas Balsys susidomėjęs paklausė: – Ar paties tėvukas nebuvo karininku?

– Taip, buvo artilerijos kapitonu,

o vėliau pasienio policijos viršininku.

– Na, tai aš tavo a.a. tėvuką nebloginai pažinojau!

– Ar pats nenorėtumei dirbti Karo komendantūroje? – pagalvojęs paklausė. – Matai, šiaip tai tu privalai sugrįžti į savo dalinį ir užbaigti tarnybą, o čia galėtum likti ir dirbti šoferiu, kaip civilis tarnautojas. Dirbsi čia, o gyvensi namie. Pagalvok... – draugiškai siūlė.

– Būtų nebloginai! – atsakiau patenkintas.

– Puiku! Nuo šiandien pradėsi darbą!

– Bet, tamsta pulkininke, aš tik ką grįžau ir pirma labai norėčiau į namus nueiti, persirengti...

Plk. Balsys nužvelgė mane nuo galvos iki kojų, ir nusišypsojęs tarė: – Žinoma, pirmiausiai aplankyk namiškius! – paskui paėmęs kažkokį lapą pradėjo rašyti. – Dabar aš tau išduosiu raštą, kokius jau gavo tavo bendrakeiviai. Tai vienkartinė pašalpa nukentėjusiems nuo Raudonojo teroro.

Sutvarkęs dokumentą įteikė man sakydamas: – Va, su šitu popieriu greit nueik į mūsų garažą, pasiimsi sunkvežimį, paskui nuvažiuok į Miškų gatvę. Žinai kur?

– Taip, žinau.

– Tiesa, tu gi – kaunietis! Tai va, Miškų gatvėje, – pasakė numerį, – yra sandėliai, kurie priklauso mūsų Komendantūrai. Vokiečiai apie juos dar nieko nežino! Su šiuo raštu ten gausi, kas priklauso. Pasikrauk ir važiuok sveikas namo. O rytoj ryte prisistatyk į darbą.

Tame Komendantūros sandėlyje gavau įvairios medžiagos, naują patalynę ir kitų gėrybių. Pasirašęs sąrašuose, kad atsiėmiau, patenkintas susikroviau viską į sunkvežimį ir iš Miškų gatvės Vytauto prospektu pasukau į namus.

Tuo metu Lietuvos Laikinoji Vyriausybė leido „Ekstra biuletėnį“, kuriuose buvo spausdinami dingusiųjų be žinios, atsiradusiųjų, sukilime žuvusiųjų, sušaudytų, išvežtųjų sąrašai. Nors nuo pirmosios sukilimo dienos pasirodė graibstomas dienraštis „Į laisvę“, šie informaciniai biuletėniai dabar buvo labiausiai laukiama ir pati populiariausia spauda Kaune. Buvo leidžiami du kartus per dieną – rytiniai ir vakariniai. Tokius sąrašus perdavinėjo ir Kauno radiofonas.

Važiuodamas Juozapavičiaus prospektu (Žemuosiuose Šančiuose) į Panemunę, aš kaip tik dabar ir pačiačiau žmonių eilę prie spaudos kiosko, laukiančią naujausios biuletėnio laidos. Tyčia sumažinau greitį, tikėdamasis, kad gal kokį pažįstamą šančiškį išvysiu. Ir pavyko!

Iš karto pažinau savo šviesiaplaukę seserį Ireną, kuri tuo metu jau kurį laiką gyveno Servitutų gatvėje (Aukštuosiuose Šančiuose) pas mūsų tetą Emiliją Čerskytę-Diržienę. Tuoj pat sustabdžiau mašiną ir, iššokęs su džiaugsminga mina ir „etnografinę“ aprangą, žengiau prie nustebusios sesers. Irutė pirmąją akimirką manęs nepažino ir žiūrėjo kaip į svečią iš kito pasaulio. Labai netikėtai sureagavo ir eilėje laukiantys ponai šančiškiai.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

**DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA**

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS**

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

**VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS**

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus

tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

**JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai**

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

**ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA**
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidus ligos

**EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS**
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Fašizmas – tikrovė ir stereotipai

Atkelta iš 3 psl. kam tai naudinga? Du grobikai skelbiasi esą socializmo kūrėjai: komunistinė Sovietų Sąjunga ir nacionalsocialistų valdoma Vokietija. Sovietams parūpo ‘tikrojo’ socializmo monopolį išlaikyti savo rankose, štai kodėl visi, nepritariantys sovietų agresyviajai politikai, apšaukiami fašistais.”

Tačiau tokiu atveju terminas „raudonasis fašizmas“ iškreipia tikrovę

ir gali būti suprastas kaip mėginimas sumažinti ar pašviesinti raudonojo genocido nusikaltimus. Fašistų kruvinasis palikimas gerokai mažesnis už nacionalsocialistų ir žymiai mažesnis negu komunizmo nusikaltimai. Ar nereikėtų politikams atsakyti vartoti primetus stereotipus ir partijas vadinti tikraisiais jų vardais, pvz., komunistų, nacionalsocialistų, fašistų ir pan ?

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame 2009 m. birželio mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$1,235.00** suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.
Mūsų tauta – mūsų ateitis.

LF Vadovybė

\$10 ar mažiau

de Sa Pereira, Moacir, IL (\$45); Jarašūnas, Auris, CA (\$45); Mikaila, Andrius, MI (\$45); Wolosenko, Alexander J., NY (\$45); Caltabiano, Patricia, PA (\$10); Juškys, Vytas, CA (\$90); Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$3,200); Kuolas, Augis, CA (\$80); Savickienė, Daiva, CA (\$90);

\$20 Coleman, Violeta, NY (\$20); Matulis, Visvydas, MD (\$20);

\$25 Karnius, Albinas ir Angelė, FL (\$275); Stasiukevičienė, Aldona, FL (\$225); Zontovičius, Romanas ir Aušrinė, VA (\$25);

\$50 Draugelis, Arūnas ir Irena, IL (\$3,200); XXX, FL (\$700); Ostis, Algirdas ir Regina, IL (\$3,550);

\$100 Bertulytė-Bray, Ina G., WA (\$975); Čyvas, Kun. Matthew, FL (\$4,000); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$3,100); Padbury, Guy ir Barbara (Norus ir Andrius), CA (\$500); Vismanas, Laurynas, NY (\$100); Žlioba, dr. Petras ir Laima, IL (\$1,100);

\$300 Volertas, Virgus ir Kristina, PA (\$400);

Atminimo įnašais pagerbta a.a. Janina Gerdvilienė.

(Skliausteliuos — iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę.)

Primame kreditines korteles

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais – gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org – www.lithuanianfoundation.org

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.: 1-866-438-7400

pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyriaus veikla

Užbaigėme šio pusmečio sėkmingą sezoną su prelegente Aldona Vaitiene. Pagal nusistovėjusią tvarką Lemonto LB socialinių reikalų skyrius kiekvieną trečiadienį rodo filmus, įrašytus vaizdo juostose ir vaizdo kompaktinėse plokštelėse, apie Lietuvos vietoves, miestus, miestelius, kaimus bei istorinius ir kultūrinius įvykius. Po to vyksta klausytojų išpūdžių komentarai, pasikalbėjimas ir diskusijos. Ne retai yra kviečiami asmenys paskaitoms arba pasidalinti savo mintimis su klausytojais. Šį kartą po šaunaus muzikinio filmo „Senos dainos – geros dainos“ gausiai susirinkusiai grupei prabilo A. Vaitienė. Ji pasidalino savo turtingomis mintimis apie „pozityvią žmogaus nusi-teikimo būklę“. „Tik šitokioje nuotai-koje mes rasime gyvenimo grožį bei prasmę“, – sakė pranešėja. Aldona įdomiai dėstė savo motyvus puoselėti kiekvieną dieną teigiamą nuotaiką. Iš klausytojų pasipylusių klausimų buvo daugiau nei tam buvo skirta laiko. Socialinis skyrius kviečia asmenis, turinčius įdomių temų, kelionių išpū-džių, pasidalinti jomis su mumis.

Po vasaros atostogų naują š.m. sezoną pradėsime rugpjūčio 12 d. Fil-mus rodysime kiekvieną trečiadienį 2 val. p.p. apatiniame aukšte – PLC

gyvenamųjų butų knygyno skaityklos kambaryje. Rodomų filmų arba kitų Socialinio skyriaus renginių sąrašai bus skelbiami spaudoje, Palaimintojo J. Matulaičio misijos biuletenyje bei PLC skelbimų lentoje.

Lemonto LB Socialinių reikalų skyrius veikia nuo 1998 metų ir lai-kosi JAV LB Socialinių reikalų tary-bos įstatų:

Teikia informaciją apie esamas Federalinės, Illinois valstijos ir vietinės valdžios programas, teikiančias palengvinimus vyresnio amžiaus ar turintiems negalią žmonėms.

Duoda galimą informaciją svei-katos reikalais – kur ir kaip kreiptis į specialistus – profesionalus.

Atlieka dokumentų notarizavi-mą, daro vertimus ir t.t.

Rengia popietes, užsiėmimus, ek-skursijas ir t. t.

Asmenis, turinčius ką nors įdo-maus papasakoti apie savo kelionių išpūdžius ar šiaip pasiteiravimų, pra-šome pranešti Socialinių reikalų raš-tinei, tel.: 630-243-8611.

Visi esate maloniai kviečiami nuotaikingai praleisti popietę tarp draugų ir pažįstamų.

**LB Lemonto apylinkės
Soc. reik. skyriaus info**

Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyriaus vedėjas Pranas Jurkus įteikė gėles Aldonai Vaitienei.

Dalios Povilaitienės nuotr.

„Lietuvos karžygiai“

Norime skaitytojams pristatyti naują Viliaus Kavaliausko knygos „Lietuvos karžygiai“ I tomą, skirtą 1918–1940 metų Vyties Kryžiaus kavaliariams.

Vilius Kavaliauskas, puikus žurnalistas, ištikimas Lietuvos vertybių kolekcionierius.

Daugelis mūsų žino, kad Nepriklausomybės kare už savo valstybės sukūrimą kovojo keliolika tūkstančių savanorių, kad savo gyvybes paaukojo keli tūkstančiai jaunų vyrų. Narsiausi iš jų Lietuvos valstybės buvo pažymėti Kryžiais „Už Tėvynę“ (1919 m. pabaigoje pervadintais į Vyties Kryžius). Prieškaryje Vyties Kryžiai, Vyties Kryžiaus ordinais, Vyčio Kryžiaus ordinais buvo įteikti 1,777 kartus.

Paskutinis lietuvis kavaliarius – aviacijos pulkininkas Česlovas Januškevičius mirė 2001 metais Kanadoje, paskutinis užsienietis – rašytojo Sent Egziuperi bičiulis, aviacijos divizijos generolas Rene de Vitrolles – 1996 metais Prancūzijoje. Pirmas pilnas Vyties Kryžiaus kavaliarių sąrašas buvo paskelbtas 2003 m. išleistos Viliaus Kavaliausko knygos antrame tome. Dabar tas pats autorius užsi-mojo milžiniškam darbui – aprašyti visų Vyties Kryžiaus kavaliarių bio-grafijas, surasti jų likimus, pateikti jų žygdarbių aprašymus, papasakoti artimųjų prisiminimus.

Po septynerių metų darbo 6 tomų monografija baigta – surinkta daugiau kaip 11,000 nuotraukų, aplan-kytos 788 šeimos, surasti 885 kapai, nustatyti ir skaitytojams pateikti 223 Vyties Kryžiai. Be Lietuvos šaltinių, medžiaga gauta iš Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Suomijos, Čeki-jos, Latvijos karo archyvų bei mu-ziejų, medžiagą atsiuntė ir JAV, Kanadoje, Australijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje gyvenančios kavaliarių šeimos. Pirmasis tomas – 760 psl., kuris apima 308 biografijas nuo A iki D raidžių imtinai. Šiam to-mui nuotraukas ir informaciją patei-kė 268 asmenys. Išspausdinta apie 2,000 nuotraukų. Turėtų būti atspaus-dinti dar trys tomai: E-J, K-L ir M-N.

Puikiai poligrafiškai išspausdinto tomo leidėjai – Krašto apsaugos ministerija ir dienraštis „Lietuvos rytas“.

„Galiu tik pasididžiuoti, kad ma-no knyga ‘Lietuvos Karžygiai’ – vie-nas gražiausių Lietuvos vardo 1000-mečio projektų. Išeis iš viso 6 tomai. Pirmas pasirodė Vasario 16-ąją, ant-ras tomas jau atspausdintas (jam pa-remti 10,000 litų iš asmeninio atly-ginimo davė prezidentas V. Adam-kus). Deja, dar trūksta pinigų, kad galėčiau ‘išpirkti’ jau atspausdintą knygą iš spaustuovės.“

Knygą nemokamai gavo 140 pirmoje knygoje paminėtų Vyties Kryžiaus kavaliarių šeimų, taip pat – nemokamai daviau 200 knygų bibliotekoms. Visi šeši tomai turi išeiti iki kitų metų pabaigos. Jame aprašyti 1,778 žmonės. Gal 120 iš jų mirė Amerikoje, 20 – Kanadoje, 12 – Aust-ralijoje. Knygoje bus 12,000 nuo-traukų. To dar nėra buvę“, – rašo V. Kavaliauskas.

Norintiems šią knygą įsigyti pra-nešame, kad pirmos knygos kaina – 125 litai. Persiuntimo kaina regis-truotu oro paštu į Ameriką – 49 litai.

Atsiskaityti galima paprastu banko čekiu doleriais, tik reikėtų pridėti kelis dolerius (bankas ima mokesį už čekio padėjimą į sąskaitą) arba pervesti į autoriaus asmeninę banko sąskaitą doleriais (Vilius Kavaliauskas, bankas SNORAS, SWIFT – SNORLT22 arba SNORLT22XXX, adresas: 7/6 Vivulskio, LT-03221 Vilnius Lithuania, Acc. No. LT960075800462080945).

„Draugo“ info

DAINŲ ŠVENTĖS GALERIJA

Vilniuje baigėsi Lietuvos tūkstantmečio Dainų šventė „Amžių sutartinė“. Visą savaitę 14 unikalių, spalvingų kultūros renginių vyko įvairiose sostinės erdvėse. Šventėje dalyvavo ir mūsų skaitytojai, kurie, atsiliėpdami į redakcijos kvietimą, atsiunčia nuotraukas į „Šventės galeriją“. Šiandien mūsų dienraštyje akimirks iš Dainų šventės Ansamblių vakaro „Metai“, kur vaizdu ir garsu buvo papasakota apie metų kaitą ir jos ryšį su lietuviu.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Tomas Vaisieta.

AČIŪ UŽ LIETUVĄ IR LIETUVIŠKUS PABUČIAVIMUS

Atkelta iš 5 psl.

Apdovanotas ir nepakartojamu pasakotojo talentu, gebėjimu pastebėti detales, žvilgsnio išraišką, kalbėjimo niuansus, išgirsti potekstę, Vaisieta iš savo išpūdžių galėtų parašyti knygą, kurios herojai pirmiausia būtų nuostabūs žmonės, pas kuriuos jis gyvena ir su kuriais važinėjo po šalį – Lilija Kozlovskienė ir Mykolas Kozlovskis iš Melbourne, Regina Veres iš Adelaidės ir jos draugas Peteris, Sigita Gailiūnaitė iš Canberros, Jadvyga Dambrauskienė iš Sidney, Jonas Mockūnas iš Canberros, taip pat gražus būrelis šaunių moterų – „Mūsų pastogės“ redaktorė Dalia Daniela, Albina Liutackienė, Alena Karazijienė, Birutė Prišmutaitė, Barbara Šilinis, Elena Varnienė, Dana Gailiūnienė ir kitos bei kiti, kurių tik vardai, šviesūs veidai ar dainuotos dainos išliko atmintyje.

Gurkšnojant kavutę romantiškame aktorius bute, kuriame gausu knygų, akį patraukia paveikslai ir suvenyrai. Pirmą kartą gyvenime pamačiau bumerangą. Šeiminkas parodo ką tik iš Australijos gautą jaudinantį Danos Gailiūnienės laišką, kuris prasideda citatomis, tinkančiomis apibūdinti Vaisietos, lietuvio ir menininko, asmenybės ir veiklos esmę: „Šiandien laisvė įgyjama išsižadėjimu“ (Šv. Tomas Kempietis), „Mes negalime padaryti didelių dalykų, tik mažus su didele meile“ (Motina Tereza). Autorė atsiprašo aktorius dėl to, kad nespėjo atsiveikinti, ir rašo žodžius, kurie adresatui, kaip pasakytų Petras Vaičiūnas, širdį priverčia nežemiškai plakti, o mus – didžiuliu tokiu aktorius įvertinimu: „Esu dėkinga gerajam Dievui, leidusiam pažinti Jus ir, man būnant Australijoje, Sidnėje, pabūti Lietuvoje. Jūs vedėte mane Lietuvos miško takeliais ir takeliūkščiais ir aš pabėgau nuo Jūsų į patį giliausią mišką, braidžiojau ten

po drėgnas samanias, gulėjau po išsikerojusiu ažuolu, stovėjau Lokystos upelyje prie Saudargo malūno, rinkau žemuoges šilojuose, bijodama pasiutusių lapių, lipau į uždraustą medį prisiskinti neprinokusių trešnių, plaukiojau su kiaulės gelda prūde, ėjau į spanguolynus, kur žemė lingavo ir juodos žuvies akys viliojo mane baltųjų lelijų žiedais į pražūtį.

Ačiū Jums už visa tai. Iš visos širdies dėkoju Jums, kad atvežėte savo širdyje Lietuvą. Jūsų širdis labai didelė, kad sutalpintote joje Ją visą. Nepamiršiu! Visada Jūsų Jėzuje ir maldoje Dana Gailiūnienė.”

Klausydamasis didžios širdies aktorius išpūdžių iš susitikimų su Australijos lietuviais, jų padėkos žodžių už Lietuvą – didžiausią dovaną, kurią jis atvežė į Melbourną, Adelaidę, Canberą, Sidney, supranti, jog brangiausias parsivežtas lobis Vaisietai yra tai, kad jo neštas lietuviškas, poetų išpuoselėtas žodis pasiekė žmonių širdies gelmes, pažadino ne vieną poetišką sielą, ne vieną paskatino ir susiruošti atvykti į Lietuvą šiais jubiliejiniais mūsų Tėvynės metais.

Artisto kryžiaus kavalieriaus – kaip Aktorių pavadino rašytojas Romas Sadauskas – dvigubo jubiliejaus metai dar tik neseniai persirito per vidurį. Visų Vaisietos bičiulių, talento gerbėjų, gimtosios kalbos mylėtojų vardu norėčiau pasidžiaugti, kad viešnagėje Australijoje patirti išpūdžiai pagausino jo valdomus dvasinius lobius (prisiminus Tomo mėgstamas Pauliaus Širvio eilutes „aš didelius lobius valdau, turiu savo skausmą, turiu savo džiaugsmą – ateik, dovanojau ir tau“), ir palinkėti, kad jis nepailstų dovantoti žmonėms džiaugsmą.

Kartu su Horacijumi tariame: „Tu, Melpomene, apvainikuok Jo galvą laurų vainiku, įgytu pelnytai.”

Margumynai

Clooney kurs filmą apie L'Akvilą

Hollywood žvaigždė George Clooney pažadėjo sukurti filmą apie nukentėjusį nuo žemės drebėjimo Italijos L'Akvilos miestą ir investuoti už filmą gautus pinigus į šio šalies centrinio regiono ekonomiką. Tai pranešė pats aktorius, apsilankęs nukentėjusiam mieste.

siame mieste.

G. Clooney, kuris turi savo namą Italijos šiaurėje, taip pat atidarė L'Akviloje nedidelį kultūros centrą palapinėje, kurioje dar gyvena žmonių, balandį per nelaimę netekusių pastogės.

BNS

Didžiojoje Britanijoje mirė seniausias pasaulyje vyras

Henry Allingham, kuris buvo seniausias pasaulyje vyras ir vienas iš paskutinių tebegyvenančių Pirmojo pasaulinio karo kovų dalyvių, mirė sulaukęs 113 metų, pranešama britų visuomeninio transliuotojo BBC tinklalapyje.

Pirmojo pasaulinio karo metais

H. Allingham tarnavo Karališkosiose laivyno aviacijos pajėgose, o vėliau buvo perkeltas į naujai sukurtas Karališkąsias oro pajėgas (RAF).

Praeitą mėnesį 1896 metais gimęs H. Allingham buvo tapęs seniausiu pasaulyje vyru.

H. Allingham, kuris gyveno tris šimtmečius (XIX, XX ir XXI amžiuje) patyrė šešių monarchų valdymą, paliko penkis vaikaičius, 12 provaikaičių, 14 proprovaikaičių ir vieną proproprovaikaičių. Jis pradėjo tarnybą Karališkosiose laivyno aviacijos pajėgose 1915 metų rugsėjį ir dalyvavo mūšiuose prie Belgijos miesto Ipro. 1918 metų balandį jis buvo perkeltas į RAF.

Praeitų metų lapkritį šis veteranas dalyvavo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos 90-ųjų metinių minėjimo šventėje. Prieš tą renginį M. Allingham sakė negalintis užmiršti karo, net jeigu norėtų. „Mačiau per daug dalykų, kuriuos norėčiau užmiršti, tačiau niekada jų neužmiršiu – negaliu jų užmiršti“, – sakė jis.

BNS

Paryžius pradeda šypsenu kampaniją turistams privilioti

Dėl finansinės krizės sumažėjus turistų skaičiui, nedraugiško miesto vardą pelnęs Paryžius paprašė savo gyventojų vieno paprasto dalyko – šypsotis.

Paryžiuje, kuris yra labiausiai lankomas pasaulio miestas, turistų skaičius nuo sausio sumažėjo 17 proc., palyginti su tuo pačiu 2008 metų periodu, rodo oficialūs skaičiai.

Siekiant pagerinti padėtį ir padidinti pajamas, Paryžiaus turizmo departamentas įrengė punktus, kuriuose dirba „šypsenu ambasadoriai“, sutinkantys atostogautojus populiariausiose miesto vietose. Tarsi atsiliėpdami į departamento raginimą, šimtai riedutininkų Vandomo aikštėje miesto centre suformavo milžinišką šypsenu.

Žmogaus embrionai turi atmintį

Turbūt ne kažin ką menate apie savo dienas motinos gimdoje? Tačiau mokslininkai nustatė, kad 30 savaičių embrionai turi trumpalaikę atmintį.

Naujojo tyrimo metu mokslininkai tyrė 100 nėščių moterų vaisius ir jų reakciją į tam tikrus vibroakustinis stimulus. Procesas stebėtas ultragarsu.

Pranešama, kad pirmą kartą išgirdę labai tylų garsą vaisiai išsigando, bet procedūrą kartojant po 30 sekundžių jie priprasidavo prie garso ir daugiau nekreipdavo į jį dėmesio.

„Maždaug 30–34 savaičių žmogaus embrionas po 13–14 bandymų nustodavo kreipti dėmesį į pašalinį garsą“, – teigia Mastrochto medicinos centro Nyderlanduose mokslininkas dr. Jan Nijhu. „Įsiminimai yra moky-

mosi ir atminties forma“, – priduria jis.

Mokslininkai teigia, kad 30 savaičių amžiaus žmogaus embrionas informaciją gali išsaugoti maždaug 10 minučių, o 34 savaičių – 4 savaites. J. Nijhu primena, kad prieš kelis dešimtmečius žmogaus embrionai mokslininkams buvo „paslaptis“ ir tik pastaraisiais metais sukaupia daugiau informacijos apie neurologinį žmonių išsivystymą iki jiems gimstant. Į klausimą, kada atsiranda atmintis bei kiek ilgai ji mums tarnauja, mokslininkai vis dar bando atsakyti, rašoma „LiveScience“. Mokslinė studija pasirodė žurnale „Child Development“.

BNS

Lrt.lt

MARGUTIS II

LIETUVIŲ RADIO LIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo lidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus** kviečia į parodos atidarymą „Kryždirbystė Lietuvoje“ 2009 m. liepos 24 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasadėjimo seserys** (600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260; tel. 860-928-7955) ir Rytinio pakraščio rėmėjų valdyba praneša, kad Lietuvių susiartinimo šventė – gegužinė bus sekmadienį, liepos 26 d. seselių sodyboje. Dieną pradėsime šv. Mišiomis, kurias koncelebruos vienuolyno kapelionas kun. Arvydas Žygas ir svečiai kunigai. Po pietų – išbandysime laimę dovanų loterijoje; pasigrožėsime jaunimo stovyklos pasirodymu; Didžiųjų laimėjimų pirmoji dovana – „Kelionė į Lietuvą“. Tai Šimkų bendrovės (Hartford, CT) auka.

JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytas Maciūnas pereinusių metų lietuvių susiartinimo šventėje, Putnam, CT.
Eugenijos Misevičienės nuotr.

◆ **Rugpjūčio 2 d. 2 val. p. p. (EST)** Dainavos stovykloje, Manchester, MI įvyks Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos (ALRKF) Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas. Dienotvarkėje: Prezidiumo sudarymas; Pereito suvažiavimo protokolo skaitymas ir priėmimas; Direktorių tarybos apyskaitos – pranešimai; Revizijos komisijos pranešimas; Pasisakymai dėl pranešimų; Įvairūs numatomi ateities planai, pasiūlymai ir einamieji reikalai. Rėmėjai prašomi gausiai dalyvauti. Tą pačią dieną vyks tradicinė stovyklos metinė šventė, kuri prasidės 12 val. p. p. (EST).

◆ **Brockton lietuviai kviečia tautiečius** rugpjūčio 16 d. 2 val. p. p. į naujo paminklo „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ atidengimo iškilmes. Paminklas bus atidengtas Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyno kapinėse, 16 Thatcher St., Brockton, MA. Kartu bus paminėtos 90-osios Šaulių sąjungos įsteigimo metinės. Tel. pasiteiravimui: 978-685-4478 (Jonas Stundžia); 508-586-0650 (M. Bizinkauskas) arba 781-982-0765 (Linas Sužiedėlis).

◆ **Josephine J. Dauzvardis anglų kalba** išleistos knygos „Popular Lithuanian Recipes“, kurią pristatėme „Draugo“ knygynėlyje“ liepos 22 d. (psl. 10), kaina – 10 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridedant 10.25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

T. Daukanto jūrų šaulių kuopa rugpjūčio 9 d., sekmadienį, 12 val. p. p. visus kviečia į tradicinę gegužinę, kuri vyks Ateitininkų namų ažuolyne adresu: 1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439; (skaitytojų dėmesiui: pakeistas Ateitininkų namų adresas, ankstesnis adresas buvo 12690 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439).

Gros A. Blažukas, bus šokiai, žaidimai bei loterija. Jūsų laukia nepaprastai skanus maistas ir didelis pasirinkimas gėrimų. Prašome užsukti, nepasididžiuoti. Visų laukiame ir tikrai nenuvilsime.

Buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo daugelyje Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio renginių bei priėmimų.

Nuotraukoje: Magdalena Stankūnienė (kairėje) ir Marija Remienė pas LR prezidentą V. Adamkų.

M. Remienės asmeninio albumo nuotr.

Grįžę iš Dainų šventės Lietuvoje Darius Polikaitis, meno ansamblio „Dainava“ vadovas iš Lemont, IL, ir Rita Klirienė, „Exultate“ choro vedovė iš Cleveland, OH, ilsėsis neilgai. Kartu su kitais chorvedžiais jie vyks į **pasiruošimo IX dainų šventei Toronte seminarą**, kurį ves R. Klirienė. Seminaras vyks Dainavos stovyklavietėje (Manchester, MI, JAV) rugpjūčio 20–23 dienomis.

Seminarą rengia IX dainų šventės muzikos vadovė Dalia Viskontienė. Daugiau informacijos ir registracijos lapus rasite IX dainų šventės Toronte 2010 tinklalapyje: www.dainusvente.org.

Dainos Čyvienės nuotr.

Lietuvių kultūros diena Antracito paveldo muziejuje

Šių metų rugpjūčio 2 d., sekmadienį, nuo vidurdienio iki 5 val. p.p. Antracito paveldo muziejuje Scranton, PA, ruošiamą Lietuvių dieną. Bus pristatyta speciali paroda, rodomas filmas, skambės muzika. Šių metų lietuvių kultūros dienos metu bus pristatoma juosta apie vieno asmens senelio paiešką „Mano senelio namai“ (filmo kūrėjai E. Douglas ir R. Steinman). Dėl jo turinio prasmės „Mano senelio namai“ buvo įtrauktas ir į JAV Kongreso bibliotekos filmų skyriaus nuolatinį rinkinį. Kūrinyje atskleidžia daugelio Amerikos lietuvių sunkų darbą ir gyvenimą, taip pat begalinį norą sugrįžti į senelių žemę Lietuvą ir ją pažinti.

Pereitais metais šiame muziejuje lietuvių paveldo dienos metu buvo pristatytas filmas „Pusseserė Kazytė“ (rež. S. Kybartas). Tuo tarpu viena „Mano senelio namai“ filmo kūrėjų Eileen Douglas užsibrėžia tikslą surasti savo senelio, kuris į Ameriką atvyko didžiosios imigracijos bangos XX šimtmečio pradžioje metu, namą. Jis paliko savo tėvynę, kad išvengtų karo prievolės caro kariuomenėje. Praėjus keturiems dešimtmečiams po Eileen senelio mirties, turint mažai apie jį žinių, šiuo dokumentiniu filmu ji nusprendžia pradėti savo paieškos kelią bei sužinoti „kur visa tai prasidėjo.“ Pakeliui iš New York į Holokausto memorialinį muziejų Washington, DC, ji užsuko į savo motinos mansardą Syracuse, NY, kur iki šiol gyvena jos giminaičiai, na ir galiausiai apsilankymas Kaune (ankščiau žinomam kaip Kovno), kur kažkada gyveno jos senelis. Nors ir nesitikėdama, savo kelionės metu ji sužinojo dar iki šiol jai nežinomų istorijų ir faktų, sužinojo apie savo kitų giminių, dingusių karo metu, likimus, suranda giminaičius, kurie buvo dingę nuo išvežimo į Sibirą laikų, vėl suburia savo šeimyną, suskaldytą XX amžiaus pradžioje. Dokumentinis filmas susideda iš originalios filmuotos medžiagos, senų šeimos nuotraukų, archyvinių įrašų, senų žydų rašytų laiškų, pasikalbėjimų – visko, kas atkurtų reikiamą laikotarpį. Muziejaus administratorius Chester Kulesa kartu su kolego-

mis paruošė specialią parodą, susijusią su Lietuva ir mūsų krašto žydais. Šiaurės Rytų Pennsylvania valstijoje apsigyvenę Lietuvos žydai taip pat paliko savo pėdsakus, daugelis tapo žinomais kultūros ir meno žmonėmis. Parodoje bus pristatytas Amerikos lietuvių paveldas rytinėje Pennsylvania, kur prasidėjo viena pirmųjų mūsų tautiečių imigracijų į JAV. Paroda apims lietuvių kultūrą, meną, religiją ir kt. Muziejaus parduotuvėleje taip pat bus galima įsigyti unikalių suvenyrų bei mokomosios medžiagos. Popietę užbaigs muzikos ir šokių ansamblis, vadovaujamas rabino Kaplan. Taip pat dainuos vaikų choras, vadovaujamas dr. Christine Sezer.

Nors į Lietuvių dienos šventę visi kviečiami lankytis nemokamai, įėjimas į Antracito paveldo muziejų kainuoja 6 dol. asmeniui (jaunimui nuo 3 iki 11 m. amžiaus – 4 dol., pensininkams, sulaukusiems 65 metų – 5.50 dol., vaikams iki 3 m. – mokesčio nėra).

Muziejaus adresas: R.R.1, Bald Mountain Road, McDade Park, Scranton, PA 18504. Dėl papildomos informacijos skambinkite tel.: 570-963-4804, arba apsilankykite tinklalapyje:

www.anthracitemuseum.org.

Darbo valandos: pirmadienį – šeštadienį nuo 9 val. r. iki 5 val. p.p., sekmadieniais nuo 12 val. p. p. iki 5 val. v.

**LR ambasados
Washington, DC info**